

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar. Genom propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG, nedan *direktivet om fritidsbåtar*.

Syftet med den föreslagna lagen är att säkerställa att fritidsbåtar, vattenskotrar, deras utrustning och motorer överensstämmer med kraven till skydd för människors säkerhet och hälsa, för egendom och för miljön. Den lag om säkerhet och utsläppskrav i fråga om vissa fritidsbåtar som trädde i kraft 2005, liksom den förordning av statsrådet som hänför sig till den, upphävs.

I den föreslagna lagen ingår bestämmelser om överensstämmelse med kraven i fråga om de produkter som hör till lagens tillämpningsområde, om bedömning och påvisande av överensstämmelse samt om marknadstillsyn över produkterna. Nytt i jämförelse med det nuvarande läget är att det i den nya lagen tas in bestämmelser om verksamhetsutövares och privatimportörers skyldigheter. Den nya lagen möjliggör fortfarande innovativ produktutveckling, och den påverkar inte definitionen av veteranbåtar. Trafiksäkerhetsverket bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om de tekniska kraven på produkterna och bedömningen av överensstämmelse.

Propositionen syftar till att i enlighet med regeringsprogrammet göra bestämmelserna smidigare och främja digitalisering genom kravet på att uppgifter om tillverkaren, importören och distributören ska ges också på deras webbplatser.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i EU	5
2.3 Bedömning av nuläget	6
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	9
4.1 Ekonomiska konsekvenser	9
4.2 Miljökonsekvenser	9
4.3 Samhälleliga konsekvenser	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
6 SAMBAND MED INTERNATIONELLA FÖRPLIKTELSER	11
DETALJMOTIVERING	12
1 LAGFÖRSLAG	12
Lagen om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar	12
1 kap. Allmänna bestämmelser	12
2 kap. Produkters överensstämmelse med kraven	15
3 kap. Verksamhetsutövares och privatimportörers skyldigheter	20
4 kap. Anmälda organ	25
5 kap. Marknadstillsyn	30
6 kap. Särskilda bestämmelser	36
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	39
3 IKRAFTTRÄDANDE	39
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	39
LAGFÖRSLAG	43
Lag om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar	43

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Bestämmelser om krav för fritidsbåtar och vattenskotrar finns för närvarande i lagen om säkerhet och utsläppskrav i fråga om vissa fritidsbåtar (621/2005), och i statsrådets förordning om säkerhet och buller i fråga om fritidsbåtar och vattenskotrar samt om buller och avgasutsläpp från motorer som installeras i fritidsbåtar och på vattenskotrar (748/2005), som har utfärdats med stöd av lagen. Bestämmelserna grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/44/EG om ändring av direktiv 94/25/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar. Fritidsbåtar är minst 2,5 meter och högst 24 meter långa båtar som är avsedda för sport- och fritidsändamål. Genom en ändring av direktivet om fritidsbåtar 2003 togs också vattenskotrar samt fritidsbåtars och vattenskotrars motorer med i direktivets tillämpningsområde, och den gällande lagen om fritidsbåtar täcker de krav som gäller dem.

Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska användas vid bedömningen av om fritidsbåtar, vattenskotrar samt deras motorer och utrustning överensstämmer med kraven samt vissa särskilda bestämmelser om dessa produkter som gäller t.ex. förevisande av fritidsbåtar och utsläppande på marknaden av delvis färdigställda fritidsbåtar samt utrustning och motorer har utfärdats genom den gällande förordningen om fritidsbåtar (748/2005).

Europeiska kommissionen lade den 26 juli 2011 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om fritidsbåtar och vattenskotrar (KOM(2011) 456 slutlig). Genom förslaget till direktiv ersattes den tidigare unionslagstiftningen om fritidsbåtar, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 94/25/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar, sådant det har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/44/EG. En skrivelse om förslaget (U 34/2011) lämnades till riksdagen den 15 september 2011.

Statsrådet förhöll sig positivt till förslaget till direktiv och dess målsättningar. Man understödde särskilt de centrala målsättningarna för direktivförslaget, nämligen att förtydliga unionslagstiftningen om fritidsbåtar, skärpa utsläppskraven samt utveckla kraven på utformningen, tillverkningen och utsläppandet på marknaden av produkter så att säkerheten hos de produkter som omfattas av förslaget förbättras ytterligare. Man ansågs det vara viktigt att bestämmelserna om utsläpp från båtar skärps i linje med bestämmelserna om utsläpp från arbetsmaskiner och fordon, och att man samtidigt beaktar den internationella lagstiftningen, särskilt USA:s utsläppsbestämmelser.

Kommunikationsutskottet gav ett utlåtande i ärendet (KoUU 9/2011) där man konstaterade att statsrådets ståndpunkt var ändamålsenlig och att utskottet därför kunde omfatta den. Utskottet betonade emellertid vissa frågor, bl.a. den finländska fritidsbåtporten särdrag, tillverkningen av småbåtar och s.k. traditionella båtar, möjligheten att lämna segel- och motorbåtar som är i tävlingsbruk utanför tillämpningsområdet samt tryggheten av möjligheterna att ta sig fram i menförestider.

Direktivet antogs i november 2013 (Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG, nedan *direktivet om fritidsbåtar*). Direktivet om fritidsbåtar har anpassats i enlighet med de så kallade nya rättsliga ramarna. Syftet med de nya rättsliga ramarna är att harmonisera EU:s produktlagstiftning och främja den fria rörligheten för varor. På grund av anpassningen har det i direktivet om fritidsbåtar tagits in mer exakta bestämmelser om olika verksamhetsutövers skyldigheter och om de

krav som gäller anmälda organ som ansvarar för bedömningen av överensstämmelse. Genom det nya direktivet om fritidsbåtar harmoniseras också marknadstillsynen över produkter i Europeiska unionen. I direktivet har dessutom beaktats den tekniska utvecklingen av motorer för vattenfarkoster, och gränsvärdena för avgasutsläpp har harmoniserats med i synnerhet de gränsvärden som tillämpas i Förenta staterna. Enligt direktivet om fritidsbåtar ska nationella bestämmelser utfärdas senast den 18 januari 2016 och tillämpas från och med den dagen.

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar, nedan *lagen om fritidsbåtar*. I den nya lagen ska ingå de bestämmelser som hör till området för lagstiftning och som föranleds av genomförandet av direktivet om fritidsbåtar. I lagen ska liksom tidigare också finnas bestämmelser om marknadstillsynen över fritidsbåtar och övriga produkter som det föreskrivs om i direktivet om fritidsbåtar. Närmare bestämmelser om överensstämmelse och om bedömning av den ska meddelas genom Trafiksäkerhetsverkets föreskrift, som avses träda i kraft samtidigt som den föreslagna lagen. I propositionen föreslås så många ändringar i lagen att det anses nödvändigt att utfärda en helt ny lag. Den gällande lagen och förordningen om fritidsbåtar, som trädde i kraft 2005, föreslås bli upphävda.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om säkerhet och utsläppskrav i fråga om vissa fritidsbåtar, nedan *lagen om fritidsbåtar från 2005*, trädde i kraft den 1 oktober 2005. Statsrådets förordning om säkerhet och buller i fråga om fritidsbåtar och vattenskotrar samt om buller och avgasutsläpp från motorer som installeras i fritidsbåtar och på vattenskotrar, nedan *förordningen om fritidsbåtar från 2005*, trädde i kraft samtidigt. Före dessa författningar fanns bestämmelser om fritidsbåtar i sjötrafiklagen (463/1996) och närmare bestämmelser om krav för fritidsbåtar och deras utrustning i förordningen om fritidsbåtars säkerhet (464/1996). Genom den förordningen genomfördes det direktiv om fritidsbåtar som antogs 1994.

År 2005 ändrades bestämmelserna och en lag om fritidsbåtar stiftades. Bakgrunden till ändringen var den ändring av direktivet om fritidsbåtar som gjordes 2003. Den ändringen genomfördes genom en ny lag. Bestämmelserna om fritidsbåtar och vattenskotrar separerades då från sjötrafiklagen. Sådana bestämmelser från den tidigare förordningen om fritidsbåtar som enligt Finlands grundlag ska utfärdas genom lag lyftes i samband med detta upp på lagnivå. Genom lagen om fritidsbåtar från 2005 förtydligades också marknadstillsynen över fritidsbåtar. Det föreskrevs att Sjöfartsverket ska vara marknadstillsynsmyndighet. Sjöfartsverket hade tidigare haft till uppgift att utöva tillsyn över efterlevnaden av den tidigare förordningen om fritidsbåtar. Vid den ämbetsreform som genomfördes 2010 överfördes vissa av Sjöfartsverkets funktioner, bl.a. marknadstillsynen, till Trafiksäkerhetsverket, som för närvarande ansvarar för marknadstillsynen över fritidsbåtar. I lagen om fritidsbåtar från 2005 föreskrevs det om effektiva marknadstillsynsmetoder genom vilka tillsynsmyndigheten i praktiken utövar tillsyn för att främja fritidsbåtars och andra produkters säkerhet. Bestämmelserna om marknadstillsyn grundade sig på den då gällande lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004). I lagen om fritidsbåtar från 2005 föreskrevs också för Tullen en skyldighet att övervaka importen av fritidsbåtar vid Finlands yttre gränser.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i EU

Direktivet om fritidsbåtar 94/25/EG, nedan *direktivet om fritidsbåtar från 1994*, antogs första gången den 16 juni 1994. Det trädde i kraft i sin helhet i juni 1998 efter en övergångsperiod på fyra år. Syftet med direktivet var att avreglera de tekniska handelshindren genom att förenhetliga lagstiftningen i de olika medlemsstaterna till den del lagstiftningen gällde säkerhetskraven på fritidsbåtar. Direktivet om fritidsbåtar från 1994 innehåller bestämmelser om bl.a. väsentliga säkerhetskrav i fråga om fritidsbåtar och deras utrustning, bedömning av överensstämmelse, anmälda organ och CE-märkning. I direktivet förutsätts det också att medlemsstaterna vidtar provisoriska åtgärder för att begränsa eller förbjuda att fritidsbåtar eller deras utrustning släpps ut på marknaden och används, om dessa produkter kan äventyra människors säkerhet och hälsa, egendom eller miljön.

Direktivet om fritidsbåtar från 1994 ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/44/EG av den 16 juni 2003 om ändring av direktiv 94/25/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar, nedan *ändringsdirektivet om fritidsbåtar*. Genom ändringen utvidgades direktivet om fritidsbåtar till att också gälla vattenskotrar, så att de tekniska handelshindren för dessa kunde undanröjas. I direktivet togs dessutom in bestämmelser om begränsning av avgasutsläpp och buller från fritidsbåtar och vattenskotrar och motorer som driver dem. Begränsningen av avgasutsläpp och buller bottnade i en oro för hur avgasutsläpp, buller och partikelformiga föroreningar påverkar människors hälsa och miljön. Avgasutsläpp från fritidsbåtar förorenar både luften och den marina miljön. Fritidsbåtar och vattenskotrar orsakar också bullerolägenheter och kan störa djurlivet i lugna områden.

Ett nytt direktiv om fritidsbåtar antogs den 20 november 2013 och trädde i kraft den 18 januari 2014. Direktivet om fritidsbåtar omfattade emellertid en övergångsbestämmelse enligt vilken produkter som är förenliga med direktivet om fritidsbåtar från 1994 får tillhandahållas på marknaden till och med den 17 januari 2017, om produkten har släppts ut på marknaden före det.

I det nya direktivet om fritidsbåtar föreskrivs det på samma sätt som i det tidigare direktivet om fritidsbåtars och vattenskotrars samt deras utrustnings och motorers överensstämmelse med kraven, om bedömning av överensstämmelse och om de anmälda organ som ska bedöma produkternas överensstämmelse med kraven. Bestämmelserna har dock setts över och kraven för produkterna justerats för att motsvara den tekniska utvecklingen och nya miljö- och säkerhetskrav.

De så kallade väsentliga kraven för produkterna anges i bilaga I till direktivet. De väsentliga kraven omfattar bestämmelser om konstruktionen och tillverkningen samt om krav som gäller avgasutsläpp och buller från motorer. Genom direktivet om fritidsbåtar har de krav som gäller avgasutsläpp från motorerna skärpts medan de krav som gäller bullernivåer har hållits oförändrade. Bakgrunden till skärpningen av kraven i fråga om avgasutsläppen är ett behov av att harmonisera gränsvärdena för utsläppen för att de ska motsvara de gränsvärden som används i Förenta staterna. Också de bestämmelser som gäller produkterna har setts över. För att bidra till skyddet av den marina miljön krävs det i direktivet att det ska vara obligatoriskt att installera spillvattentankar i vattenfarkoster som är utrustade med toalett. Också kravet på CE-märkning har utvidgats. I direktivet krävs det att CE-märkning ska anbringas på alla inombordsmotorer och framdrivningsmotorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem. Direktivet har också nya konstruktionskategorier för vattenfarkoster. I direktivet anges fyra konstruktionskategorier som har delats upp enligt miljöförhållanden, dvs. vindstyrka och våghöjd. Också bestämmelserna om de förfaranden som används vid bedömningen av överensstämmelse, de så kallade modulerna, har ändrats. Direktivet tillåter bl.a. att flera moduler används

för bedömning av utrustning. Också bedömningen av färdigbyggd produkt har utvidgats för att utöver fritidsbåtar också omfatta vattenskotrar. Bedömningen av färdigbyggd produkt är avsedd för situationer där någon annan än tillverkaren, t.ex. en privatperson som importerar produkten för icke-kommersiella ändamål, ansvarar för bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven.

Direktivet om fritidsbåtar har också anpassats till de nya rättsliga ramarna *New Legislative Framework* (nedan *NLF*). Syftet med de nya rättsliga ramarna har varit att skapa breda ramar för lagstiftning som kan tillämpas tväradministrativt i produktlagstiftningen för olika branscher. Genom de rättsliga ramarna förenhetligas innehållet i unionens produktdirektiv och garanteras en hög nivå på bl.a. hälsa, säkerhet, konsumentskydd och miljöskydd. Bakgrunden till de rättsliga ramarna är två rättsakter som Europaparlamentet och rådet har antagit, nämligen Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, nedan *förordningen om ackreditering och marknadskontroll*, och Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter, nedan *beslutet om ackreditering och marknadskontroll*.

I nämnda förordning har fastställts allmänna bestämmelser om ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse, marknadskontrollen av produkter, tillsyn över produkter som anländer till unionsmarknaden, kontroll av produkter samt CE-märkning. Beslutet om ackreditering och marknadskontroll innehåller bestämmelser om gemensamma principer och referensbestämmelser som kan tillämpas i branschspecifik lagstiftning. I beslutet finns bestämmelser om definitioner, verksamhetsutövaras allmänna skyldigheter samt de förfaranden som ska iakttas vid bedömning av överensstämmelse. Det innehåller dessutom bestämmelser om CE-märkning samt förfarandebestämmelser om hanteringen av produkter som kan medföra risker.

På grund av NLF-anpassningen har en del av definitionerna i direktivet om fritidsbåtar ändrats och ett särskilt kapitel om verksamhetsutövarnas skyldigheter tagits in i direktivet. Verksamhetsutövare inbegriper tillverkare, importörer och distributörer. I direktivet föreskrivs om fördelningen av skyldigheterna på verksamhetsutövarna så att skyldigheterna motsvarar varje verksamhetsutövaras uppgift i leveranskedjan för en produkt. I direktivet om fritidsbåtar föreskrivs det också att förordningen om ackreditering och marknadskontroll ska iakttas vid marknadstillsynen över de produkter som hör till direktivets tillämpningsområde. I direktivet har dessutom tagits in bestämmelser om förfaranden för produkter som kan utgöra en risk på nationell nivå.

Ett av båtbranschens särdrag är att privatpersoner importerar fritidsbåtar och vattenskotrar för eget bruk från länder utanför EU. I direktivet specificeras de skyldigheter som gäller för privatimportörer och de åtgärder som marknadstillsynsmyndigheten kan ålägga dem att vidta. En privatimportör ska t.ex. se till att det görs en bedömning av produktens överensstämmelse med kraven innan den tas i bruk och att produkten förses med CE-märkning efter att överensstämmelsen har konstaterats.

2.3 Bedömning av nuläget

Direktivet om fritidsbåtar från 1994 och ändringsdirektivet om fritidsbåtar har genomförts nationellt genom den gällande lagen och förordningen om fritidsbåtar. Författningarna innehåller täckande bestämmelser om produkters överensstämmelse med kraven, bedömning av överensstämmelse, anmälda organ och marknadstillsyn. Det nya direktivet om fritidsbåtar förutsätter dock att de nationella författningarna ändras. Det behövs t.ex. mer täckande bestämmelser än tidigare om verksamhetsutövarnas och privatimportörernas skyldigheter. I direktivet om fri-

RP 109/2015 rd

tidsbåtar har på det sätt som anges ovan kraven på produkters överensstämmelse reviderats och de kraven som gäller avgasutsläpp skärpts, och dessa frågor behöver det också föreskrivas om nationellt.

I den gällande lagen och förordningen om fritidsbåtar hänvisas det på flera ställen till bilagorna till direktiven om fritidsbåtar från 1994 och 2003. Enligt ett utlåtande av riksdagens grundlagsutskott 2013 (GrUU 5/2013 rd) bör hänvisningstekniken undvikas när det gäller att genomföra direktiv. Enligt utskottet kan det vara acceptabelt att använda hänvisningstekniken, om regleringen är teknisk och ingående och om de som berörs av regleringen är en begränsad grupp professionella aktörer. I det nya direktivet om fritidsbåtar åläggs skyldigheter också för privatimportörer som importerar produkter som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om fritidsbåtar från ett tredjeland för eget bruk. Eftersom direktivets bestämmelser i vissa fall också gäller privatpersoner, anses det att användning av hänvisningsteknik bör undvikas och direktivets bestämmelser mer täckande än tidigare tas in i nationella författningar. Också 80 § i grundlagen kräver att det föreskrivs om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter genom lag.

I lagen om fritidsbåtar från 2005 föreskrivs det om metoder som marknadstillsynsmyndigheten kan tillämpa för att effektivt ingripa om produkter inte överensstämmer med kraven. För Trafiksäkerhetsverket och Tullen föreskrivs det dessutom om möjlighet att vid behov be polisen om handräckning vid utförandet av tillsynsuppgiften. Däremot har marknadstillsynsmyndigheten för närvarande ingen möjlighet att be Tullen om handräckning. Om en verksamhetsutövare i samband med tillsynen åläggs förbud mot att importera produkter, kan Trafiksäkerhetsverket för närvarande inte övervaka att åläggandet följs, och detta anses vara en brist.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att den nationella lagstiftningen ska motsvara kraven i direktivet om fritidsbåtar (2013/53/EU).

I propositionen föreslås det att det stiftas en helt ny lag om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar. I den föreslagna lagen ska det utfärdas nationella bestämmelser som föranleds av genomförandet av direktivet om fritidsbåtar samt bestämmelser om marknadstillsyn över produkter som omfattas av lagen. Så som förutsätts i direktivet gäller bestämmelserna förutom fritidsbåtar också vattenskotrar, viss utrustning samt motorer som driver fritidsbåtar och vattenskotrar.

Genom bestämmelserna strävar man efter att säkerställa att fritidsbåtar, vattenskotrar och övriga produkter som avses i direktivet om fritidsbåtar överensstämmer med kraven och att samtidigt förbättra produkternas säkerhet och nivån på miljöskyddet. I lagförslaget ställs nya krav på de produkter som hör till tillämpningsområdet för direktivet om fritidsbåtar; bl.a. föreskrivs det striktare gränsvärden för avgasutsläppen.

Syftet med de nya kraven för produkterna är att förbättra fritidsbåtarnas säkerhet. Avsikten med de nya krav som gäller avgasutsläppen är att minska de skadliga verkningarna för människors hälsa och för miljön. Bakom förslaget ligger ett behov av att förenhetliga gränsvärdena särskilt med de utsläppskrav som är i användning i Förenta staterna, för att samma produkter bättre ska lämpa sig för olika marknader. De krav som gäller motorernas bullernivåer förblir oförändrade.

Ett annat mål är att göra lagstiftningens struktur och innehåll klarare. I förslaget förtydligas verksamhetsutövarnas och privatimportörernas skyldigheter, och de bestämmelser som gäller dem samlas i ett eget kapitel. Också bestämmelserna om anmälda organ har i lagförslaget

samlats i ett separat kapitel. Liksom lagen om fritidsbåtar från 2005 innehåller den föreslagna lagen grundläggande bestämmelser om produkters överensstämmelse med kraven. Med produkter avses fritidsbåtar, delvis färdigställda fritidsbåtar, vattenskotrar, delvis färdigställda vattenskotrar, motorer och utrustning. Med produkter avses dessutom vattenfarkoster och motorer i sådana fall då de har genomgått omfattande ombyggnad eller omfattande motorändringar. Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska användas vid bedömningen av överensstämmelse – de så kallade modulerna – meddelas genom föreskrift av Trafiksäkerhetsverket.

På grund av NLF-anpassningen av direktivet om fritidsbåtar tas i lagförslaget in ett särskilt kapitel om de skyldigheter som gäller olika verksamhetsutövare inom branschen. Med verksamhetsutövare avses tillverkare, importörer och distributörer. Vissa motsvarande skyldigheter för verksamhetsutövarna finns redan i lagen från 2005. Exempel på sådana är bl.a. skyldigheten att underrätta Trafiksäkerhetsverket om verksamhetsutövaren får kännedom om att en produkt kan äventyra människors säkerhet eller hälsa eller medföra fara för egendom eller för miljön samt skyldigheten att i samband med marknadsföringen informera konsumenterna om riskerna med en produkt. En ny skyldighet som föreslås för tillverkare och importörer är skyldigheten att prova produkten, om produkten innebär risker. En annan ny skyldighet som föreslås är skyldigheten att säkerställa produktens spårbarhet. För att produkten ska vara spårbar ska det krävas att både tillverkare och importör uppger sina kontaktuppgifter på produkten eller produktförpackningen. Dessutom är tillverkaren skyldig att säkerställa att produkten förses med behövliga identifikationsuppgifter, såsom typ- eller serienummer. Tillverkare och importörer är dessutom skyldiga att vidta korrigerande åtgärder om en produkt inte överensstämmer med kraven. En distributör ska ha en motsvarande skyldighet att säkerställa att andra, såsom tillverkaren eller importören, vidtar behövliga åtgärder.

I lagen föreslås nya skyldigheter som gäller privatimportörer. Med privatimportör avses en fysisk eller juridisk person som importerar en fritidsbåt eller vattenskotter från ett land utanför Europeiska unionen i syfte att ta den i bruk för egen del. I en sådan situation ska privatimportören ha motsvarande skyldigheter som tillverkaren, om tillverkaren inte tar ansvar för att produkten är förenlig med unionslagstiftningen. Privatimportören ska bl.a. säkerställa att produkten överensstämmer med kraven, att produkten förses med CE-märkning och att behövliga dokument om produkten upprättas. För dessa uppgifter ska privatimportören ta hjälp av ett anmält organ. Lagförslaget gäller däremot inte fritidsbåtar som privatpersoner har byggt för eget bruk, om båten inte släpps ut på marknaden inom fem år efter ibruktagandet.

Bestämmelserna om marknadstillsyn föreslås till vissa delar bli preciserade jämfört med nuläget. Trafiksäkerhetsverket ska såsom tidigare svara för marknadstillsynen över produkterna. Tillsynsåtgärderna förblir i huvudsak oförändrade. I de föreslagna bestämmelserna specificeras bl.a. tydligare än tidigare de åtgärder som kan åläggas verksamhetsutövare och privatimportörer. Dessutom föreskrivs det att förordningen om ackreditering och marknadskontroll ska tillämpas vid marknadstillsynen. Det föreslås att bestämmelserna om marknadstillsyn anpassas till vissa delar för att motsvara bestämmelserna i konsument säkerhetslagen (920/2011). I lagen föreslås en bestämmelse om tullmyndighetens tillsynsskyldighet när det gäller import av produkter från länder utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

De krav och uppgifter som gäller anmälda organ preciseras jämfört med nuläget. Anmälda organ ska enligt lagförslaget ansvara för bedömningen av överensstämmelse och utfärda de intyg som gäller den. Ett anmält organ ska dock återkalla ett intyg som det har utfärdat, om det senare i samband med tillsynen kommer fram att produkten inte överensstämmer med kraven. För anmälda organ föreskrivs också en skyldighet att delta i standardiseringsarbete. I enlighet med direktivet om fritidsbåtar tas i lagen dessutom in en bestämmelse enligt vilken ett organ får vara verksamt som anmält organ, om Europeiska kommissionen eller de övriga medlems-

staterna inte inom den tidsfrist som anges i lagen motsätter sig att organet utses till anmält organ.

Det föreslås att den gällande förordningen om fritidsbåtar upphävs och att närmare bestämmelser om de väsentliga kraven för de produkter som hör till tillämpningsområdet för lagen om fritidsbåtar samt om avgasutsläpp och bullernivåer meddelas genom föreskrift av Trafiksäkerhetsverket. Föreskriften kommer delvis att motsvara den gällande förordningen om fritidsbåtar, och till den ska höra bilagor med närmare bestämmelser om de väsentliga kraven för produkter som hör till tillämpningsområdet för lagen om fritidsbåtar samt om avgasutsläpp och buller. Bilagorna motsvarar i huvudsak bilagorna till direktivet om fritidsbåtar.

Enligt 18 och 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör de bestämmelser som föreslås i propositionen till landskapets lagstiftningsbehörighet.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

De ändrade standarderna enligt direktivet om fritidsbåtar har vissa ekonomiska konsekvenser. Utifrån standarderna utförs certifieringarna och typgodkännandena av fritidsbåtar. De båtar som certifieras i Finland för närvarande uppfyller redan kraven i det nya direktivet. I Finland tillverkas årligen ca 20 000 båtar, varav en stor del går på export. Certifieringsuppdateringar måste i Finland göras för ca 300 båtmodeller. Detta innebär att kostnaderna för typgodkännande, som beroende på båtmodell uppgår till något under 2 000 euro, överförs på återförsäljningspriserna. Båtindustrin har deltagit i utvecklandet av EU-lagstiftningen och också varit med och utvecklat de nordiska båtnormer som föregick EU:s reglering.

De föreslagna bestämmelserna skyddar den europeiska och finska båtindustrin. Den nya båt-tekniska regleringen ger den inhemska båtindustrin möjligheter att konkurrera på lika villkor. Finlands läge vid Europeiska unionens yttre gräns kunde utan dessa författningar leda till att den europeiska båtindustrin skulle bli tvungen att konkurrera i mycket hög grad också med aktörer från länder utanför EU, kanske t.o.m. på bekostnad av båtarnas säkerhet.

Kravet på utrustning som gör det möjligt att ta sig upp i en vattenfarkost, dvs. badstege eller räddningsstege, gör att tillverkningskostnaderna för en vattenfarkost stiger med i genomsnitt 50 euro.

Båtmotortillverkarna är medvetna om ändringarna i direktivet. Lagförslaget omfattar en övergångsperiod som sträcker sig till 2017 som gör det möjligt för motortillverkarna att anpassa produktionen så att den uppfyller de skärpta kraven för utsläppsvärdena. Ändringen har inga nämndvärda kostnadseffekter. I Finland finns inga andra tillverkare av båtmotorer än sådana som tillverkar elektriska framdrivningssystem.

4.2 Miljökonsekvenser

Kolväteutsläppen (HC) från fritidsbåtar uppskattas minska med ca 20 % på grund av lagändringen. För närvarande orsakar fritidsbåtarna ca 14 % av alla kolväteutsläpp från trafiken. Av alla kolväteutsläppen från sjötrafiken i Finland kommer ca 72 % från fritidsbåtar. Kolväteutsläppen från fritidsbåtarna kommer att minska gradvis inom en tidsperiod på 20–30 år, vilket bidrar till förverkligandet av målen för luftkvaliteten. Minskningen av utsläppen kommer att förändras om antalet fritidsbåtar eller användningen av dem ökar i framtiden.

Som en följd av lagändringen kommer partiklarna och kväveoxider (NO_x) från fritidsbåtar att minska gradvis inom en tidsperiod på 20–30 år.

För närvarande (läget 2012) orsakar fritidsbåtarna ca 1,6 % av NO_x-utsläppen medan fritidsbåtarnas andel av sjötrafikens NO_x-utsläpp är ca 3 %. När det gäller partikelutsläpp orsakar fritidsbåtarna ca 5 % av alla partikelutsläpp från trafiken. Fritidsbåtarnas andel av alla avgasutsläpp från trafiken är ringa.

Som en följd av lagändringen kan CO-utsläppen från fritidsbåttrafiken öka med ca 15 %. Redan nu ger fritidsbåtarna upphov till en betydande del, dvs. 84 %, av alla CO-utsläpp från sjötrafiken i Finland. I förhållande till CO-utsläppen från all trafik i Finland är fritidsbåtarnas andel emellertid ca 9 % (läget 2012). När man beaktar genomsnittsåldern för vattenfarkosternas motorer i Finland kan man anta att förändringen blir liten.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Som en följd av lagförslaget kan konkurrenskraften för små båttillverkningsföretag försämrans en aning, eftersom små företag inte kan konkurrera genom att fördela kostnaderna för typgodkännande på skalfördelar i produktionen. Kostnaderna kommer därmed sannolikt att överföras på konsumentpriserna. Vid en ekonomisk recession gynnar den minskade efterfrågan de större tillverkarna. Det är möjligt att den totala efterfrågan sjunker ännu mer på grund av en eventuell prisstegring, vilket minskar skatteintäkterna från handeln med vattenfarkoster och eventuella andra intäkter från tillståndsavgifter. Av de båttillverkare som är verksamma i Finland är största delen små båtbyggerier, medan bara ett fåtal större företag är produktionsanläggningar.

Verksamhetsutövarna måste i framtiden uppdatera typgodkännandena av sina båtmodeller varje gång som den standard som gäller typgodkännandet ändras. Detta förutsätter att verksamhetsutövarna aktivare följer med ändringarna, och det ökar också myndigheternas arbete. Privatimportörer måste liksom tidigare säkerställa att en vattenfarkost som importerats från ett land utanför EU överensstämmer med kraven.

Omsättningen av kostnaderna för typgodkännande för 300 båtmodeller ökar inte statens skatteintäkter i någon betydande grad.

Lagförslaget kommer i någon mån att öka arbetsvolymen för myndigheterna och de myndigheter som sköter den yttre gränskontrollen, men ökningen kan åtgärdas med de befintliga resurserna eller genom att omfördela dem.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid Trafiksäkerhetsverket i samarbete med kommunikationsministeriet.

Propositionsutkastet sändes på remiss till Ålands landskapsregering, justitieministeriet, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, Olycksutredningscentralen, Utbildningsstyrelsen, Gränsbevakningsväsendet, Finlands miljöcentral, Tullen, Säkerhets- och kemikalieverket, Polisstyrelsen, Konkurrens- och konsumentverket, Arctia Shipping Ab, Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT rf, Finlands näringsliv, Sjömanspensionskassan, Sjömansservicebyrån, Natur och Miljö rf, Pidä Saaristo Siistinä – Häll Skärgården Ren ry, Purjehduksenopettajat PORY ry, Hamnoperatörerna rf, Suomen Konepäällystöliitto - Finlands Maskinbefälsförbund - Finnish Engineers' Association ry, Finlands Skeppsmäklareförbund rf, Suomen Laivanpäällystöliitto - Finlands Skeppsbefälsförbund ry, Suomen Matkustajalaivayhdistys-

RP 109/2015 rd

Passagerarfartygsföreningen i Finland ry, Finlands Paddling och Roddförbund rf, Suomen Melontakouluttajat ry, Finlands Sjömans-Union rf, Finlands Sjöräddningssällskap rf, Finlands Navigationsförbund rf, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry, Segling och Båtsport i Finland rf, Finlands Hamnförbund rf, Teknologiateollisuus - Teknologiindustrin ry, Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund rf, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf, Rederierna i Finland rf, Rederierna i Finland rf, Företagarna i Finland rf, Båtbranschens Centralförbund Finnboat rf, VTT Expert Services Oy och WWF.

Sammanlagt 19 remissutlåtanden lämnades in. Bland dem som lämnade utlåtande meddelade Arctia Shipping Ab, Konkurrens- och konsumentverket, Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, Polisstyrelsen och Olycksutredningscentralen att de inte hade något att anmärka beträffande lagförslaget.

Båtbranschens Centralförbund och VTT Expert Services anmärkte på Trafiksäkerhetsverkets rätt att meddela ytterligare föreskrifter utöver direktivet och standarderna. Flera remissinstanser påpekade att regleringen försvagar i synnerhet små aktörers konkurrenskraft. Finansministeriet önskade att ibruktagandet av en produkt som importerats av en privatimportör i relation till införselprocessen behandlas i förslaget. Miljöministeriet anmärkte på propositionstextens disposition och layout. Tullen ansåg övervakningen av privatimportörer vara en särskilt problematisk fråga. Justitieministeriet anmärkte på expertmyndighetens rätt att meddela föreskrifter och hänvisade till kravet på exakthet i regleringen som har samband med den straffrättsliga legalitetsprincipen, som det föreskrivs om i 8 § i grundlagen. De synpunkter som framförts i yttrandena har man strävat efter att beakta i tillämpliga delar vid den slutliga beredningen av propositionen.

6 Samband med internationella förpliktelser

Propositionen hänför sig till genomförandet av EU:s direktiv om fritidsbåtar. Direktivet om fritidsbåtar trädde i kraft den 18 januari 2014, och medlemsstaterna måste senast den 18 januari 2016 utfärda de lagar och andra författningar som är nödvändiga för efterlevnaden av direktivet. Medlemsstaterna ska tillämpa bestämmelserna från och med den 18 januari 2016.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

Lagen om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens syfte. I paragrafen föreskrivs det om syftet med lagen. Paragrafens 1 mom. motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 1 § i den gällande lagen. Till bestämmelsen fogas dock som en precisering, i enlighet med artikel 1 i direktivet om fritidsbåtar, att syftet också är att säkerställa att produkterna överensstämmer med kraven. Enligt 1 mom. är syftet med den föreslagna lagen att säkerställa att de produkter som hör till lagens tillämpningsområde överensstämmer med kraven till skydd för människors säkerhet och hälsa, för egendom och för miljön från farliga egenskaper hos fritidsbåtar, vattenskotrar och utrustningen i dem samt från avgasutsläpp och buller från motorerna i fritidsbåtar och vattenskotrar.

Till bestämmelsen fogas ett 2 mom. enligt vilket syftet med lagen också är att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG.

2 §. Tillämpningsområde. I paragrafen definieras lagens tillämpningsområde, vilket sammanfaller med tillämpningsområdet för direktivet om fritidsbåtar. Paragrafen om tillämpningsområde flyttas så att den kommer före definitionsparagrafen som 2 §. Med vissa undantag, som nämns i 3 §, ska lagen tillämpas på fritidsbåtar, delvis färdigställda fritidsbåtar, vattenskotrar och delvis färdigställda vattenskotrar samt motorer och utrustning till dem.

3 §. Undantag från tillämpningsområdet. I 1 mom. räknas de produkter upp som inte hör till lagens tillämpningsområde. Momentets innehåll motsvarar i huvudsak 4 § i den gällande lagen. Med krav i fråga om konstruktion och tillverkning avses de väsentliga krav som definieras i 6 § 2 mom. i den föreslagna lagen och som Trafiksäkerhetsverket enligt paragrafen i fråga ska meddela närmare föreskrifter om. De väsentliga kraven anges i bilaga I till direktivet om fritidsbåtar. Det föreslås att amfibiefordon fogas till undantagen från tillämpningsområdet, i enlighet med direktivet om fritidsbåtar. Med amfibiefordon avses motorfordon som är utrustade med hjul eller band och som kan framföras både i vatten och på land. Dessutom föreslås det att paragrafens struktur ändras så att de undantag som gäller konstruktion och tillverkning, kraven i fråga om avgasutsläpp och kraven i fråga om bullernivåer behandlas i separata moment.

4 §. Trafiksäkerhetsverkets rätt att bevilja undantag. I paragrafen föreslås bestämmelser om möjligheten att bevilja undantag från lagens krav. Den föreslagna bestämmelsen grundar sig på artikel 5 i direktivet om fritidsbåtar, enligt vilken man nationellt kan utfärda bestämmelser om navigering i vatten i syfte att skydda miljön och vattenvägarnas uppbyggnad och i syfte att trygga säkerheten på vattenvägarna, förutsatt att dessa bestämmelser inte kräver ändringar av vattenfarkoster som är förenliga med direktivet och förutsatt att bestämmelserna är motiverade och proportionerliga. Artikel 5 i direktivet om fritidsbåtar ger även möjlighet till att fortsätta den nuvarande typen av praxis i sjötrafiklagen, där det föreskrivs om användningen av vattenfarkoster på vattenområden.

Undantagen ska beviljas av Trafiksäkerhetsverket. En förutsättning för beviljande av undantag är att undantaget inte försämrar vattenfarkostens säkerhet. Den föreslagna förutsättningen begränsar möjligheterna att bevilja undantag. Undantagen kan gälla t.ex. bullernivåkrav, ef-

tersom buller i regel inte försämrar ett fordon's säkerhet. Enligt den föreslagna bestämmelsen krävs dessutom att det finns något särskilt skäl för att undantag ska beviljas. I finländska förhållanden kan ett sådant särskilt skäl vara menförestider, då det i skärgården kan vara nödvändigt att använda hydrokopter för att ta sig fram. Att en produkt ska vara försedd med CE-märkning är däremot ett sådant krav som det inte kan beviljas undantag för med stöd av den föreslagna paragrafen, eftersom CE-märkning är en försäkran om att produkten överensstämmer med kraven och gör att man kan anta att den är säker.

5 §. Definitioner. Paragrafen innehåller de definitioner som är centrala med tanke på tillämpningen av lagen. Definitionerna motsvarar i huvudsak definitionerna i artikel 3 i direktivet om fritidsbåtar. I enlighet med direktivet om fritidsbåtar ska i paragrafen som nya begrepp definieras vattenfarkost, vattenfarkost byggd för eget bruk, omfattande ombyggnad, framdrivningssätt, motorfamilj, skrovlängd, tillhandahållande på marknaden, utsläppande på marknaden, ibruktagande, importör, privatimportör, distributör, verksamhetsutövare, ackreditering, nationellt ackrediteringsorgan, bedömning av överensstämmelse, anmält organ, återkallelse, tillbakadragande, marknadstillsyn, unionslagstiftning om harmonisering och CE-märkning. Utöver de ovannämnda definieras i paragrafen också direktivet om fritidsbåtar, utrustning, produkt, delvis färdigställd vattenfarkost och förordningen om ackreditering och marknads kontroll, vilka det hänvisas till i flera av lagens paragrafer.

I 1 punkten definieras direktivet om fritidsbåtar och i 2 punkten vattenfarkost. Till den senare definitionen fogas en precisering som gäller användningen av en vattenfarkost och som baserar sig på artikel 2.3 i direktivet om fritidsbåtar.

Definitionerna av fritidsbåt, vattenskoter, vattenfarkost byggd för eget bruk och motor i 3–6 punkten motsvarar artikel 2.2–2.5 i direktivet om fritidsbåtar. Jämfört med lagen från 2005 har det från definitionen av fritidsbåt avskiljts skrovlängd som ett separat begrepp. Definitionen av skrovlängd finns i 14 punkten. Paragrafens 6 punkt täcker övriga bränslen, inklusive gas- och biobränslen.

I paragrafens 7 punkt definieras utrustning. En förteckning över utrustning finns i bilaga II till direktivet om fritidsbåtar. Dessutom fogas till definitionen en precisering som nämns i artikel 2.1 c i direktivet om fritidsbåtar och enligt vilken utrustning hör till direktivets tillämpningsområde när den släpps ut på unionsmarknaden separat.

I 8 punkten definieras delvis färdigställd vattenfarkost. Definitionen baserar sig på definitionen av delvis färdigställd fritidsbåt i lagen från 2005, med den skillnaden att definitionen har utvidgats till att också gälla vattenskotrar. Därför står det vattenfarkost i stället för fritidsbåt i definitionen.

Definitionen av omfattande motorändringar i 9 punkten baserar sig på artikel 2.6 i direktivet om fritidsbåtar. I punkten föreslås en hänvisning till de krav i fråga om avgasutsläpp som utfärdas med stöd av lagen. I enlighet med bemyndigandet i 6 § i den föreslagna lagen meddelar Trafiksäkerhetsverket närmare föreskrifter om de krav som gäller avgasutsläpp.

Definitionen av omfattande ombyggnad i 10 punkten motsvarar artikel 3.7 i direktivet om fritidsbåtar.

Enligt 11 punkten avses med produkter fritidsbåtar, vattenskotrar, delvis färdigställda vattenfarkoster, motorer och utrustning som omfattas av den föreslagna lagen. Med produkter avses dessutom vattenfarkoster och motorer i sådana fall då de har genomgått omfattande ombyggnad eller omfattande motorändringar.

RP 109/2015 rd

Definitionerna av framdrivningssätt, motorfamilj och skrovlängd i 12–14 punkten motsvarar artikel 3.8–3.10 i direktivet om fritidsbåtar.

I 15–17 punkten definieras tillhandahållande på marknaden, utsläppande på marknaden och ibruktagande. Definitionerna motsvarar artikel 3.11–3.13 i direktivet om fritidsbåtar. I definitionerna görs det skillnad mellan tillhandahållande på marknaden och utsläppande på marknaden. Åtskillnaden beror på NLF-anpassningen av direktivet om fritidsbåtar. Med tillhandahållande på marknaden avses leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på marknaden inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis. I en leveranskedja kan det ingå flera tillhandahållanden på marknaden. Tillhandahållande av en produkt på marknaden föregås av utsläppande av den på marknaden. Utsläppande på marknaden innebär tillhandahållande av en produkt för första gången på marknaden inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Till definitionerna har lagts till hänvisningar till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I 18–22 punkten definieras tillverkare, auktoriserad representant, importör, privatimportör och verksamhetsutövare. Definitionerna motsvarar till övriga delar definitionerna i artiklarna 3.14–3.19 i direktivet om fritidsbåtar, men med det undantaget att termen verksamhetsutövare används för ekonomisk aktör. Motsvarande term används t.ex. i konsument säkerhetslagen. Det föreslås också att man i stället för termen tredjeland, som används i direktivet, använder uttrycket land utanför Europeiska unionen i definitionerna.

I 24–27 punkten definieras harmoniserad standard, ackreditering, nationellt ackrediteringsorgan och bedömning av överensstämmelse. Definitionerna baserar sig på artiklarna 3.20–3.22 i direktivet om fritidsbåtar. För läsbarhetens skull föreslås det dock att lagens definitioner av harmoniserad standard, ackreditering och nationellt ackrediteringsorgan tas in från de EUrättsakter som det hänvisas till i direktivets definitioner.

Det föreslås att bedömning av färdigbyggd produkt för tydlighetens skull definieras i 28 punkten, eftersom begreppet nämns på flera ställen i lagen. Definitionen motsvarar den definition som ges i bilaga V till direktivet om fritidsbåtar.

I 29 punkten definieras anmält organ. Definitionen motsvarar definitionen av organ för bedömning av överensstämmelse som finns i artikel 3.24 i direktivet om fritidsbåtar, men i enlighet med lagen från 2005 används alltså termen anmält organ.

I 30–32 punkten definieras marknadstillsyn och därtill relaterade åtgärder såsom återkallelse och tillbakadragande. Definitionerna motsvarar artiklarna 3.25–3.27 i direktivet om fritidsbåtar.

Definitionerna av CE-märkning och unionslagstiftning om harmonisering i 32 och 33 punkten motsvarar artiklarna 3.28 och 3.29 i direktivet om fritidsbåtar.

Det föreslås att en definition av EG:s förordning om ackreditering och marknadskontroll tas in i definitionsparagrafen. I den förordningen föreskrivs det bl.a. om anbringande av CE-märkning och marknadskontroll av produkter, och det hänvisas till den i de paragrafer där det föreskrivs om dessa produkter. Artiklarna 27–29 i förordningen gäller de kontroller som ska göras på produkter som förs in på unionsmarknaden och som Tullens övervakningsskyldighet grundar sig på.

2 kap. **Produkters överensstämmelse med kraven**

Den föreslagna lagens 2 kap. innehåller bestämmelser om de krav som produkterna ska uppfylla. I enlighet med direktivet används i kapitlet uttrycket tillhandahålla på marknaden, medan det i lagen från 2005 talas om utsläppande på marknaden. Ändringen hör samman med NLF-anpassningen av direktivet om fritidsbåtar, som bl.a. medförde att det har gjorts skillnad mellan utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden.

6 §. Krav i fråga om produkter. Bestämmelsen i paragrafen motsvarar artikel 4 i direktivet om fritidsbåtar.

I 1 mom. finns en grundläggande bestämmelse om tillhandahållande av produkter på marknaden eller ibruktagande av produkter. En produkt får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk endast om den inte äventyrar människors säkerhet och hälsa eller medför fara för egendom eller miljön när den är korrekt underhållen och används för avsett ändamål. Det är fråga om ett s.k. allmänt säkerhetskrav. Det behöver tillämpas, om man t.ex. märker att produkten medför en ny risk som inte omfattas av tillämpningsområdet för de harmoniserade standarderna. Det allmänna säkerhetskravet kan man åberopa t.ex. i en situation där en produkt medför fara och borde dras tillbaka från marknaden.

Enligt vägledningen för genomförandet av de direktiv som baserar sig på Europeiska kommissionens s.k. nya rättsliga ramar (New Legislative Framework, NLF) tillhandahålls en produkt på Europeiska unionens och Europeiska ekonomiska samarbetsområdets marknad när den i samband med kommersiell verksamhet levereras på marknaden för distribution, förbrukning eller användning, mot betalning eller gratis. Tillhandahållande av en produkt på marknaden täcker de åtgärder genom vilka produkten erbjuds till distribution, förbrukning eller användning och som kan leda till faktisk leverans av produkten, såsom reklamkampanjer för produkten. Med tillhandahållande på marknaden avses däremot inte vidaredistribution av en produkt utanför unionen eller vidareförädling av en produkt till en slutlig produkt som exporteras till länder utanför EU. Tillhandahållande av en produkt på marknaden föregås av utsläppande av en produkt på marknaden, varvid produkten för första gången släpps ut på Europeiska unionens eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdets marknad. Efter att en produkt har släppts ut på marknaden kan en produkt tillhandahållas på marknaden flera gånger i leveranskedjan. Utsläppande på marknaden innebär att en produkt för första gången släpps ut på marknaden, och det gäller endast produkter som har tillverkats i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt nya och använda produkter som importeras från tredjeländer. Dessutom gäller bestämmelsen båtar som ursprungligen har konstruerats för andra ändamål än sport och fritidsverksamhet, men som senare släppts ut på marknaden för detta ändamål. Importvaror avsedda för eget bruk anses vara utsläppta på marknaden när de kommer till Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Begreppet utsläppande på marknaden gäller enskilda produkter och inte produkttyp, oberoende av om produkten har tillverkats som enskilt exemplar eller genom serietillverkning.

Produkten överläts antingen av tillverkaren eller av tillverkarens auktoriserade representant, och den överläts till en importör i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller till en person som är ansvarig för distributionen av produkten på Europeiska unionens eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdets marknad. Tillverkaren och dennas auktoriserade representant kan överlåta produkten också direkt till den slutliga konsumenten eller slutanvändaren.

En produkt anses ha överlåtits antingen när den fysiska överlåtelsen har skett eller när äganderätten har överförs. En produkt kan överlåtas antingen mot ersättning eller gratis, och överlå-

RP 109/2015 rd

telsen kan grunda sig på vilken juridisk åtgärd som helst, t.ex. försäljning, utlåning, uthyrning, leasing eller donation.

Med ibruktagande avses den tidpunkt då slutanvändaren använder en produkt för första gången i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för sport eller fritidsverksamhet. En produkt som är färdig att användas när den släpps ut på marknaden och som inte behöver monteras ihop och vars överensstämmelse med kraven inte påverkas av distributionsförhållanden eller transport anses vara ibruktagen genast när den släpps ut på marknaden. Detta tillämpas dock inte, om det är möjligt att fastställa när produkten för första gången användes för det avsedda ändamålet eller när den var användbar eller någon annan motsvarande faktisk användningstidpunkt.

När en produkt tillverkas i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller importerar från ett land utanför EU för tillverkarens eller importörens eget bruk, kan det vara oklart om det är fråga om utsläppande på marknaden eller ibruktagande. Produkten ska då överensstämma med kraven när den används för första gången.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det att en produkt som ska tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk ska uppfylla de väsentliga kraven i fråga om konstruktion och byggande av produkten, avgasutsläpp från motorerna samt bullernivåer. De väsentliga kraven föreskrivs det om i bilaga I till direktivet om fritidsbåtar. Det föreslås att det i 7 mom. föreskrivs att Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de väsentliga kraven. Utöver utsläppskrav gäller de väsentliga kraven bl.a. konstruktionskategorier för vattenfarkoster, identifiering av vattenfarkoster samt krav i fråga om struktur, skrovstyrka, styregenskaper och montering av utrustning. De väsentliga kraven gäller dessutom motorernas avgasutsläpp och bullernivåer. Det är fråga om detaljerade tekniska krav, som det inte är ändamålsenligt att föreskriva om på lagnivå. I stället för att hänvisa till bilagan till direktivet om fritidsbåtar föreslås det dock att närmare bestämmelser om dem meddelas genom föreskrift. På så sätt blir det lättare att hitta kraven för produkterna i en enda författning. I vissa fall ska också privatimportörer när de importerar produkter för eget bruk från ett land utanför EU säkerställa att produkten överensstämmer med de väsentliga kraven.

I 3 och 4 mom. föreskrivs det om de förutsättningar som tillverkaren ska uppfylla för att på marknaden få tillhandahålla en delvis färdigställd vattenfarkost eller utrustning som är försedd med CE-märkning och en skriftlig EU-försäkran om överensstämmelse i enlighet med direktivet om fritidsbåtar. Enligt paragrafens 7 mom. meddelar Trafiksäkerhetsverket närmare föreskrifter om denna försäkran. Innehållet i försäkran bestäms enligt bilagorna till direktivet om fritidsbåtar. I 5 mom. tas in en presumtion om överensstämmelse med kraven, som motsvarar artikel 14 i direktivet om fritidsbåtar. Enligt momentet anses en produkt uppfylla de krav som anges i lagen och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, om den överensstämmer med de harmoniserade standarder som gäller produkten eller delar av dessa standarder. Referensuppgifter för de harmoniserade standarderna och delar av dem publiceras i Europeiska unionens officiella tidning. Europeiska kommissionen för en förteckning över de tillämpliga harmoniserade standarderna. Om en harmoniserad standard används vid bedömningen av överensstämmelse, ger det upphov till en presumtion om att produkten är säker. Att använda en harmoniserad standard är dock inte obligatoriskt i alla situationer, och det är möjligt att påvisa överensstämmelse med kraven också på andra sätt. Användningen av standarder hör samman med de moduler som används vid bedömningen av överensstämmelse och som Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om.

I paragrafens 6 mom. ges en möjlighet att avvika från lagens krav på överensstämmelse, när det är fråga om förevisning av produkter. En produkt får enligt momentet förevisas på utställningar, mässor, förevisningar och i andra motsvarande situationer, även om den inte uppfyller

kraven i den föreslagna lagen. Då ska den som förevisar produkten klart meddela att produkten inte är förenlig med lagen om fritidsbåtar och att den inte får tillhandahållas eller tas i bruk förrän den uppfyller kraven i den lagen. Trafiksäkerhetsverket har enligt 50 § möjlighet att förelägga vite, om den som förevisar produkten inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt detta moment.

I paragrafens 7 mom. finns bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser om kraven för produkterna. Enligt det föreslagna momentet får närmare föreskrifter om de väsentliga kraven, tillhandahållande på marknaden av delvis färdigställda vattenfarkoster samt tillhandahållande på marknaden och ibruktagande av utrustning och motorer som kan fästas på vattenfarkoster meddelas av Trafiksäkerhetsverket. Bemyndigandet att meddela föreskrift behövs för genomförandet av de tekniska bestämmelserna i direktivet om fritidsbåtar. Genom föreskriften genomförs artiklarna 6.2–6.5 i direktivet.

7 §. Bedömning av överensstämmelse. Paragrafen innehåller grundläggande bestämmelser om bedömning av överensstämmelse. Enligt 1 mom. ska en produkt innan den släpps ut på marknaden genomgå en lämplig bedömning av överensstämmelse för att säkerställa att produkten uppfyller de krav som föreskrivs i lagen eller med stöd av den. Utgångspunkten är att bedömningen av överensstämmelse i enlighet med 10 § är på tillverkarens ansvar. Tillverkaren är den som anses ha bäst förutsättningar att bedöma produkten. Vid bedömningen tar man ofta hjälp av ett anmält organ.

I 2 mom. föreskrivs det om vem som ska ansvara för att en bedömning av en färdigbyggd produkt görs. Enligt 1 punkten ska en privatimportör se till att bedömningen görs, om tillverkaren inte har tagit ansvar för det. En bedömning av överensstämmelse ska då göras innan produkten tas i bruk.

Enligt momentets 2 punkt ska en fysisk eller juridisk person, som släpper ut en motor eller en vattenfarkost som har genomgått en omfattande ändring eller ombyggnad på marknaden eller tar i bruk en sådan, eller som ändrar användningsändamålet för en vattenfarkost som tidigare inte har hört till lagens tillämpningsområde, så att produkten börjar höra till tillämpningsområdet, se till att en bedömning av överensstämmelse görs. Bedömningen ska då göras innan produkten tas i bruk eller släpps ut på marknaden.

Enligt 3 punkten hör ansvaret för bedömningen av överensstämmelse också till en fysisk eller juridisk person som släpper ut en vattenfarkost som har byggts för eget bruk på marknaden innan den tidsfrist på fem år som anges i 3 § 1 mom. 7 punkten har förflutit. Bedömningen ska då göras innan produkten släpps ut på marknaden.

I allmänhet är det tillverkaren som ansvarar för att en produkt överensstämmer med kraven. I vissa fall ska också en fysisk eller juridisk person, även en privatperson, som tar en produkt i bruk på eget ansvar, ansvara för att en färdigbyggd produkt överensstämmer med kraven. Det kan t.ex. vara fråga om privatimport av en vattenfarkost, en båt som har genomgått omfattande ombyggnad eller en situation där en båt som har använts för annat än rekreation och fritidsverksamhet tas i bruk som fritidsbåt. Också när en vattenfarkost har byggts för eget bruk och släpps ut på marknaden innan tidsgränsen på fem år har löpt ut, ska en bedömning av överensstämmelse göras.

Enligt 3 mom. får närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iakttas vid bedömning av överensstämmelse meddelas av Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om de förfaranden som ska tillämpas, s.k. bedömningsmoduler, finns i artiklarna 20–24 i direktivet om fritidsbåtar och i bilaga V, där det finns närmare bestämmelser om bedömning av färdigbyggd produkt. Bedömningsmodulerna grundar sig på de bestämmelser som finns i en bilaga till beslutet om

RP 109/2015 rd

ackreditering och marknads kontroll. Bedömningen av färdigbyggd produkt ska göras av ett anmält organ. Bemyndigandet att meddela närmare tekniska föreskrifter om de förfaranden som ska iakttas vid bedömningen av överensstämmelse underlättar genomförandet av direktivet.

8 §. CE-märkning och identifikationsnummer. Paragrafen innehåller bestämmelser om CE-märkning och det identifikationsnummer för ett anmält organ som ska anbringas i anslutning till CE-märkningen. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 16–18 i direktivet om fritidsbåtar.

Paragrafens 1 mom. innehåller en förteckning över de produkter som ska förses med CE-märkning. Märkningen ska anbringas på vattenfarkoster, utrustning och motorer alltid innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk. CE-märkning ska alltså anbringas på alla nya produkter, oberoende av om de har tillverkats i en medlemsstat i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i ett land utanför EU. Märkning ska också anbringas på begagnade produkter som har importerats från länder utanför EU och på produkter som har genomgått en omfattande ombyggnad och på vilka bestämmelserna tillämpas på samma grunder som på nya produkter.

I paragrafens 2 mom. föreslås en hänvisning till artikel 30 i förordningen om ackreditering och marknads kontroll, i vilken det föreskrivs om de allmänna principerna för CE-märkning. I artikeln i fråga föreskrivs det bl.a. att tillverkaren genom att anbringa eller låta anbringa CE-märkningen visar att denne tar ansvaret för att produkten överensstämmer med alla tillämpliga krav som fastställs i unionslagstiftningen om harmonisering. I förordningen föreskrivs det att CE-märkningen ska överensstämma med bilden i bilaga II till förordningen. I bilagan finns dessutom uppgifter om storlekskraven på märket. I artikel 30 i förordningen förbjuds också anbringande av vilseledande märkningar, symboler och inskriptioner på en produkt. Enligt artikel 30.6 ska medlemsstaterna föreskriva om sanktioner för överträdelser. Den punkten har i Finland genomförts genom lagen om CE-märkningsföreselse (187/2010).

Även om det i förordningen om ackreditering och marknads kontroll föreskrivs att tillverkaren eller dennes representant ansvarar för anbringandet av CE-märkning, föreskrivs det i artikel 12 i direktivet om fritidsbåtar att en privatimportör som importerar en produkt för eget bruk och på eget ansvar ska se till att CE-märkning har anbringats på produkten innan produkten tas i bruk, om tillverkaren inte tar ansvar för att produkten överensstämmer med kraven. Närmare bestämmelser om detta finns i 24 § i den föreslagna lagen.

Utöver vad som föreskrivs i den nämnda förordningen, föreskrivs det i det föreslagna 2 mom. om anbringandet av CE-märkning på produkter. Märkningen ska för det första anbringas så att den framträder på ett synligt, lättläsligt och outplånligt sätt. CE-märkningen ger myndigheter och andra aktörer, såsom distributörer, konsumenter och övriga användare, väsentlig information. Därför måste CE-märkningen lätt kunna ses av alla parter. Märkningen ska vara outplånlig, vilket innebär att den inte ska gå att ta bort från produkten utan att det i normala användningsförhållanden lämnar tydliga spår. I 2 mom. finns också bestämmelser om var CE-märkningen ska anbringas på olika produkter. Om det är fråga om en vattenfarkost, ska CE-märkningen anbringas på tillverkarskylten. På utrustning ska märkningen i regel anbringas på själva utrustningen, men den kan också anbringas på förpackningen, om märkningen inte får plats på utrustningen. Detta behövs i synnerhet med tanke på sådana situationer där man i annat fall inte skulle kunna följa minimikravet för CE-märkningens storlek. Däremot får märkningen inte flyttas till förpackningen t.ex. endast på grund av skäl som har att göra med utrustningens utseende. I fråga om motorer ska märkningen fästas på motorn.

RP 109/2015 rd

Enligt paragrafens 3 mom. ska det anmälda organets identifikationsnummer fästas bredvid CE-märkningen, om organet medverkar vid kontrollen av produktionen eller vid bedömning av färdigbyggd produkt.

CE-märkningen och det anmälda organets identifikationsnummer, när det ska uppges, behöver inte nödvändigtvis anbringas i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. De får anbringas i ett tredjeland, om produkten t.ex. har tillverkats i ett tredjeland och ett anmält organ har utfört en bedömning av överensstämelsen i enlighet med direktivet i landet i fråga. Efter CE-märkningen får också finnas flera anmälda organs identifikationsnummer, om flera anmälda organ har varit delaktiga i kontrollen och bedömningen av produkten.

9 §. Dokument som åtföljer produkter samt språket i dokumenten. I paragrafen föreskrivs det om de dokument som ska åtfölja produkterna samt om språket i dokumenten.

Enligt 1 mom. ska en vattenfarkost som tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk, utrustning som släpps ut på marknaden separat och motorer åtföljas av en EU-försäkran om överensstämmelse. I bilaga IV till direktivet om fritidsbåtar finns en modell för försäkran om överensstämmelse.

I 2 mom. föreskrivs det om den försäkran som ska åtfölja en delvis färdigställd vattenfarkost. Försäkran ska utfärdas av tillverkaren eller importören. Bestämmelser om de uppgifter som försäkran ska innehålla finns i bilaga III till direktivet om fritidsbåtar.

Enligt 3 mom. ska varje produkt åtföljas av en instruktionsbok för ägaren som innehåller instruktioner och säkerhetsinformation som gäller produkten.

Enligt 4 mom. ska de dokument som avses i paragrafen finnas tillgängliga åtminstone på finska och svenska. I 34 § i språklagen (423/2003) föreskrivs att om det enligt lag ska finnas produktnamn enligt handelssed, varudeklaration, bruksanvisning eller någon varningstext på en produkt, ska texten på produkter som säljs i enspråkiga kommuner finnas åtminstone på den kommunens språk och i tvåspråkiga kommuner åtminstone på finska och svenska. När här avsedd information ges ska finska och svenska språket behandlas jämlikt. Den föreslagna bestämmelsen är alltså striktare än språklagens bestämmelse. Detta behövs dock, eftersom alla dokument i praktiken inte har getts på både finska och svenska, trots att produkterna säljs också i tvåspråkiga kommuner.

Till bestämmelsen föreslås ett tillägg enligt vilken språket också ska vara begripligt. Tillägget behövs, eftersom Trafiksäkerhetsverket i sina kontroller har observerat att språket i instruktionsböckerna inte alltid är begripligt, eftersom det har använts maskinöversättningar i dem. Syftet med bestämmelsen är att göra det möjligt att vid kontrollerna ingripa i oändamålsenliga översättningar.

Bestämmelsen uppfyller de språkkrav som anges i direktivet om fritidsbåtar i fråga om de dokument som åtföljer produkterna.

Enligt paragrafens 5 mom. får Trafiksäkerhetsverket meddela närmare föreskrifter om de dokument som avses i paragrafen. Avsikten är att förordningen ska ha bilagor som motsvarar bilagorna III och IV till direktivet om fritidsbåtar. Bilaga I till förordningen ska dessutom innehålla preciseringar av de uppgifter som instruktionsboken ska innehålla.

3 kap. Verksamhetsutövares och privatimportörers skyldigheter

I 3 kap. föreslås bestämmelser om verksamhetsutövares och privatimportörers skyldigheter. Bestämmelserna motsvarar de bestämmelser som finns i kapitel II i direktivet om fritidsbåtar. I dem preciseras de skyldigheter som gäller tillverkare, auktoriserade representanter, importörer och distributörer. Att verksamhetsutövarnas skyldigheter tydligare har avskiljts till ett särskilt kapitel har att göra med NLF-anpassningen av direktivet om fritidsbåtar. I lagförslaget föreskrivs det också tydligare än tidigare om skyldigheterna för privatimportörer. Motsvarande skyldigheter för privatpersoner finns också i lagen från 2005, där det hänvisas till dem med uttrycket ”den som ansvarar för utsläppandet på marknaden”.

10 §. Tillverkarens skyldighet att säkerställa att en produkt överensstämmer med kraven och att upprätta dokumentation som gäller produkten. I 1 mom. föreskrivs det om tillverkarens skyldighet att för det första säkerställa att en produkt som släpps ut på marknaden har konstruerats och tillverkats i enlighet med de väsentliga kraven. Enligt 6 § i den föreslagna lagen ska Trafiksäkerhetsverket meddela närmare föreskrifter om de väsentliga kraven.

Enligt 2 mom. ska tillverkaren se till att produkten genomgår en lämplig bedömning av överensstämmelse. En motsvarande förpliktelse finns i 7 § i lagen från 2005. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att ett anmält organ vid behov ska användas vid bedömningen. Närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iaktas vid bedömningen av överensstämmelse meddelas enligt 7 § av Trafiksäkerhetsverket. Vid bedömningen används s.k. moduler, som grundar sig på beslutet om ackreditering och marknadskontroll. Vilken modul som används avgör huruvida ett anmält organ ska användas vid bedömningen eller inte. I 2 mom. föreskrivs det dessutom att tillverkaren ska upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse och förse produkten med CE-märkning. I 3 mom. föreskrivs det om tillverkarens skyldighet att upprätta teknisk dokumentation som visar att produkten överensstämmer med kraven. Den tekniska dokumentationen och en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse ska bevaras i tio år från det att produkten har släppts ut på marknaden. Tillverkaren ska också se till att produkten åtföljs av en instruktionsbok. I 4 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om den tekniska dokumentationen. Dokumenten innehåller detaljerad teknisk information, bl.a. konstruktions- och tillverkningsritningar samt systemritning för produkten. Bemyndigandet att meddela föreskrifter behövs för genomförandet av direktivet om fritidsbåtar. Vad den tekniska dokumentationen ska innehålla anges i bilaga IX till direktivet om fritidsbåtar.

Bestämmelsen motsvarar artiklarna 7.1–7.3 och 7.7 i direktivet om fritidsbåtar.

11 §. Tillverkarens skyldighet att säkerställa att serietillverkning överensstämmer med kraven. Enligt bestämmelsen ska tillverkaren se till att det finns rutiner som säkerställer att en produkt som framställts genom serietillverkning överensstämmer med kraven. Tillverkaren ska också på tillbörligt sätt beakta ändringar i konstruktionen av en produkt eller en produkts egenskaper och ändringar i de harmoniserade standarder som produkten uppges överensstämma med. Bestämmelsen motsvarar artikel 7.4 första stycket i direktivet om fritidsbåtar.

12 §. Tillverkarens skyldighet att prova produkter. I paragrafen föreskrivs det om tillverkarens skyldighet att prova produkter som tillhandahålls på marknaden. Enligt bestämmelsen ska produkterna provas när bedömningen av överensstämmelse så kräver eller när den myndighet som ansvarar för marknadstillsynen, dvs. Trafiksäkerhetsverket, så begär, när det anses nödvändigt för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet.

I paragrafen föreskrivs dessutom om tillverkarens skyldighet att undersöka produkter som inte överensstämmer med kraven, klagomål som gäller produkter och återkallelser av produkter. Tillverkaren ska vid behov föra bok över dem samt meddela distributörerna om denna tillsyn och om åtgärder som de har föranlett.

Bestämmelsen grundar sig på artikel 7.4 andra stycket i direktivet om fritidsbåtar.

13 §. Tillverkarens skyldighet att säkerställa produktens spårbarhet och att ge sina kontaktuppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. ska tillverkaren se till att produkten är försedd med typ-, parti- eller serienummer eller någon annan märkning genom vilken produkten kan identifieras. Om de uppgifter som krävs inte ryms på utrustningen, ska uppgifterna kunna anges på förpackningen eller i ett dokument som medföljer produkten.

I paragrafen föreskrivs det också om tillverkarens skyldighet att uppge namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en adress där tillverkaren kan nås. Dessa uppgifter kan anges antingen på produkten, på produktens förpackning eller på ett dokument som medföljer produkten. Dessutom ombes tillverkaren ange dessa uppgifter också på sin webbplats, om tillverkaren har en sådan.

Kravet grundar sig på artiklarna 7.5 och 7.6 i direktivet om fritidsbåtar.

14 §. Tillverkarens skyldighet att vidta korrigerande åtgärder, informera om risker och samarbeta med myndigheterna. I paragrafen föreskrivs det om tillverkarens skyldighet att vidta korrigerande åtgärder i situationer då en produkt inte överensstämmer med kraven. Tillverkaren ska antingen se till att produkten börjar överensstämma med kraven, dra tillbaka den från marknaden eller återkalla produkten, om tillverkaren har skäl att misstänka att en produkt som har släppts ut på marknaden inte överensstämmer med kraven. Om en produkt inte överensstämmer med kraven, ska man i första hand se till att den blir överensstämmande med kraven, men bristande överensstämmelse med kraven kan också kräva att produkter som har släppts ut på marknaden dras tillbaka och att redan sålda produkter återkallas. Det sistnämnda alternativet blir aktuellt t.ex. i en situation där produkten kan medföra allvarlig fara för användaren.

Enligt 2 mom. ska tillverkaren, om han eller hon får kännedom om eller utifrån de uppgifter som han förfogar över och med stöd av sin yrkesskicklighet borde kunna sluta sig till att en produkt kan medföra fara, utan dröjsmål underrätta Trafiksäkerhetsverket om saken. Samtidigt ska tillverkaren uppge detaljerade uppgifter om den bristande överensstämmelsen med kraven och de åtgärder som tillverkaren redan har vidtagit med tanke på faran. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 16 § i lagen från 2005.

Tillverkaren ska också samarbeta med den myndighet som ansvarar för tillsynen, dvs. Trafiksäkerhetsverket. Enligt bestämmelsen ska tillverkaren på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket ge verket alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven. Uppgifterna ska i regel ges på finska eller svenska. I brådskande fall kan tillsynsmyndigheten dock behöva få dokumenten snabbt. Om dokumenten inte genast finns tillgängliga på de inhemska språken, kan myndigheten godkänna dokumenten också på något annat språk, t.ex. engelska. Trafiksäkerhetsverket och tillverkaren kommer överens om det sinsemellan. Tillverkaren ska dessutom på begäran samarbeta med Trafiksäkerhetsverket för att risker med produkter som tillverkaren har släppt ut på marknaden ska kunna undanröjas.

Bestämmelsen baserar sig på artiklarna 7.8 och 7.9 i direktivet om fritidsbåtar.

15 §. Auktoriserad representant. I paragrafen föreslås bestämmelser om möjligheten för tillverkaren att utse en representant för sig samt bestämmelser som fastställer och avgränsar representantens uppgifter. Representanten ska inte få ansvara för säkerställandet av att en produkt överensstämmer med kraven och upprättandet av den tekniska dokumentationen, utan dessa uppgifter ska vara på tillverkarens ansvar. Bestämmelsen motsvarar artikel 8 i direktivet om fritidsbåtar.

16 §. Importörens skyldighet att försäkra sig om att en produkt överensstämmer med kraven och upprätta dokumentation samt skyldighet att informera om brister. I paragrafen föreskrivs det om de viktigaste skyldigheterna för en importör. Enligt bestämmelsen får en importör endast släppa ut produkter som överensstämmer med kraven på marknaden. För att säkerställa detta ska importören innan produkten släpps ut på marknaden kontrollera att tillverkaren har utfört en bedömning av produktens överensstämmelse med kraven och upprättat den tekniska dokumentationen om den. Importören ska dessutom säkerställa att produkten är försedd med CE-märkning och att den åtföljs av en EU-försäkran om överensstämmelse och en instruktionsbok. Importören ska också kontrollera att produkten är försedd med i 13 § avsedda märkningar, som gör att produkten kan spåras. Med spårning avses både det typ- och serienummer som det föreskrivs om i 13 § och tillverkarens kontaktuppgifter.

Om importören har skäl att misstänka att produkten inte överensstämmer med kraven, får importören enligt 2 mom. inte släppa ut produkten på marknaden förrän den överensstämmer med kraven. Om produkten kan medföra fara, ska importören underrätta tillverkaren och Trafiksäkerhetsverket om saken.

Importören ska enligt 3 mom. också säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med kraven under den tid som produkten är på importörens ansvar.

En bestämmelse som motsvarar 2 mom. finns i 16 § i lagen från 2005. Till övriga delar grundar sig bestämmelsen på artiklarna 9.1, 9.2 och 9.5 i direktivet om fritidsbåtar.

17 §. Importörens skyldighet att uppge sina kontaktuppgifter. I paragrafen föreskrivs det om en motsvarande skyldighet för importören att uppge sina kontaktuppgifter som det föreskrivs för tillverkaren i 13 § 2 mom. i den föreslagna lagen. Dessutom ombes importören uppge dessa uppgifter också på sin webbplats, om importören har en sådan.

Bestämmelsen motsvarar artikel 9.3 i direktivet om fritidsbåtar.

18 §. Importörens skyldighet att prova produkter. I paragrafen föreskrivs det att importören är skyldig att på begäran av Trafiksäkerhetsverket prova produkter, när det anses nödvändigt för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet. Skyldigheten motsvarar till övriga delar den skyldighet som föreskrivs för tillverkarna i den föreslagna 12 §, men i bestämmelsen krävs ingen provning när provning redan krävs enligt bedömningen av överensstämmelse, eftersom en importör i regel inte utför bedömningar av produktens överensstämmelse med kraven. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9.6 i direktivet om fritidsbåtar.

19 §. Importörens skyldighet att vidta korrigerande åtgärder, informera om risker och samarbeta med myndigheterna. I paragrafen föreskrivs det om en motsvarande skyldighet för importörer att vidta korrigerande åtgärder i fråga om en produkt som inte överensstämmer med kraven, att informera om risker och att samarbeta med Trafiksäkerhetsverket som den som föreskrivs för tillverkare i 14 § i den föreslagna lagen.

Bestämmelsen baserar sig på artiklarna 9.7 och 9.9 i direktivet om fritidsbåtar.

20 §. Importörens skyldighet att bevara dokumentation. I paragrafen föreskrivs det om importörens skyldighet att bevara en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse så att marknads-tillsynsmyndigheten har tillgång till den i tio år från det att en produkt har släppts ut på marknaden. Teknisk dokumentation ska på begäran lämnas till den myndighet som ansvarar för tillsynen över lagen, dvs. Trafiksäkerhetsverket.

Bestämmelsen baserar sig på artikel 9.8 i direktivet om fritidsbåtar.

21 §. Distributörens skyldigheter vid tillhandahållande av en produkt på marknaden. I paragrafen föreskrivs det om de skyldigheter som distributören har innan en produkt tillhandahålls på marknaden. Med distributör avses en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden. I lagen från 2005 finns det inga särskilda bestämmelser som gäller distributörer.

I 1 mom. föreslås en allmän bestämmelse enligt vilken en distributör ska vara omsorgsfull och iaktta kraven i lagen på tillbörligt sätt när distributören tillhandahåller en produkt på marknaden.

I 2 mom. föreskrivs det om distributörens skyldighet att innan en produkt tillhandahålls på marknaden kontrollera att produkten är försedd med CE-märkning och att produkten åtföljs av de dokument som krävs. Distributören ska också kontrollera att produkten är försedd med i 13 och 17 § avsedda märkningar, som gör att produkten kan spåras. Med en produkts spårbarhet avses både produktens typ-, parti- eller serienummer och de kontaktuppgifter som tillverkaren och importören har uppgett.

I 3 mom. föreskrivs det om en motsvarande skyldighet för distributören som den som föreskrivs för importören i det föreslagna 16 § 2 mom. Om en distributör har skäl att misstänka att produkten inte överensstämmer med kraven i denna lag, får distributören enligt bestämmelsen inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den överensstämmer med kraven. I en situation där en produkt kan medföra fara ska distributören underrätta tillverkaren eller importören och Trafiksäkerhetsverket om saken.

I paragrafen föreskrivs dessutom att distributören ska säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med kraven under den tid som produkten är på distributörens ansvar.

Paragrafen baserar sig på artiklarna 10.1–10.3 i direktivet om fritidsbåtar.

22 §. Distributörens skyldighet att försäkra sig om korrigerande åtgärder, informera om risker och samarbeta med myndigheterna. I paragrafen föreskrivs det om distributörens skyldighet att säkerställa att korrigerande åtgärder vidtas i situationer där distributören misstänker att en produkt som distributören har tillhandahållit på marknaden inte motsvarar kraven. Bestämmelsen motsvarar till övriga delar den skyldighet som föreslås för tillverkaren och importören, men det krävs inte att distributören själv vidtar åtgärder för att produkten ska bli överensstämmande med kraven, för att dra den tillbaka från marknaden eller för att återkalla den. I stället ska distributören säkerställa att någon annan, som har haft ansvaret för tillverkningen av produkten eller importerat den, vidtar dessa åtgärder.

Paragrafens 2 mom. motsvarar den för tillverkaren och importören föreskrivna skyldigheten att underrätta Trafiksäkerhetsverket om en produkt kan medföra fara.

För distributören föreslås i 3 mom. dessutom en motsvarande skyldighet som för tillverkaren och importören att samarbeta med Trafiksäkerhetsverket för att undanröja risker med produk-

ter. Till Trafiksäkerhetsverket ska på begäran också lämnas behövliga uppgifter och dokument.

Bestämmelsen baserar sig på artiklarna 10.4 och 10.5 i direktivet om fritidsbåtar.

23 §. Tillämpning av tillverkarens skyldigheter på importör och distributör. I paragrafen föreskrivs det om situationer där samma skyldigheter gäller för importören och distributören som för en tillverkare. En sådan situation föreligger exempelvis när en produkt släpps ut på marknaden i eget namn eller under eget varumärke. Också ändring av en produkt som redan har släppts ut på marknaden så att överensstämmelsen med lagens krav kan påverkas ska enligt förslaget leda till att tillverkarens skyldigheter tillämpas på den importör eller distributör som har gjort ändringen.

Kravet baserar sig på artikel 11 i direktivet om fritidsbåtar.

24 §. En privatimportörs skyldigheter före ibruktagandet av en produkt. I paragrafen föreskrivs det om en privatimportörs skyldigheter när privatimportören importerar en produkt från ett land utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Eftersom en produkt i en sådan situation oftast också har tillverkats utanför EU och EES, tar tillverkaren inte nödvändigtvis ansvar för att produkten motsvarar de krav som ställs inom EU. En privatimportör ska kunna importera en sådan produkt, men ska själv ta ansvar för att produkten överensstämmer med kraven. Enligt 1 mom. ska en privatimportör före ibruktagandet av en produkt säkerställa att produkten är konstruerad och tillverkad i enlighet med de väsentliga kraven.

I 2 mom. föreskrivs närmare om vad påvisande av överensstämmelse med kraven förutsätter. Enligt bestämmelsen ansvarar privatimportören för att det görs en bedömning av produktens överensstämmelse med kraven, att det upprättas en EU-försäkran om överensstämmelse för produkten och att produkten förses med CE-märkning. Bedömningen av överensstämmelse ska göras av ett anmält organ, som utöver tillverkaren har den sakkunskap som behövs för att bedöma produktens överensstämmelse med kraven. När bedömningen av en produkts överensstämmelse med kraven har gjorts, upprättas en EU-försäkran om överensstämmelse för produkten, som förses med CE-märkning. Bredvid CE-märkningen ska anbringas identifikationsnumret för det anmälda organ som har gjort bedömningen av produkten. För fullgörandet av dessa skyldigheter kan importören ta hjälp av ett anmält organ.

Enligt 3 mom. ska privatimportören se till att teknisk dokumentation upprättas, om den inte fås från tillverkaren. För upprättandet av den tekniska dokumentationen ska man använda sig av lämplig expertis, och dokumenten ska man låta godkänna hos ett anmält organ i samband med bedömningen av produktens överensstämmelse. I momentet föreskrivs det om motsvarande skyldighet för en privatimportör som för tillverkaren att i tio års tid bevara den tekniska dokumentationen och en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse så att Trafiksäkerhetsverket har tillgång till dem. Importören ska också på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket ge verket alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven. Uppgifterna ska ges på finska eller svenska eller på något annat språk som myndigheten godkänner. I paragrafen ingår krav på samarbete med Trafiksäkerhetsverket i syfte att undanröja risker med den importerade produkten.

Paragrafen baserar sig på artikel 12 i direktivet om fritidsbåtar.

25 §. Uppgifter om verksamhetsutövare som har levererat produkter. I paragrafen föreskrivs det om verksamhetsutövarnas och privatimportörernas skyldighet att till den myndighet som ansvarar för marknadstillsynen, dvs. Trafiksäkerhetsverket, lämna uppgifter om dem som har

levererat produkter. Uppgifterna ska bevaras i tio år. En privatimportör ska enligt 2 mom. lämna uppgifter om den verksamhetsutövare som har levererat en produkt till privatimportören. Privatimportören ska bevara uppgifterna i fråga i tio år från det att produkten levererades.

Bestämmelsen motsvarar artikel 13 i direktivet om fritidsbåtar.

26 §. *Uppgifter som ska lämnas till konsumenterna.* Paragrafens innehåll motsvarar i huvudsak 17 § i lagen från 2005. De uppgifter som ska lämnas vid marknadsföring gäller endast uppgifter som ska lämnas till konsumenter eller personer som kan jämföras med konsumenter. Med personer som kan jämföras med konsumenter avses juridiska personer som kan jämföras med konsumenter i relation till verksamhetsutövaren, exempelvis små företag och organisationer. Skyldigheten gäller inte privatimportörer, eftersom en privatimportör är en person som importerar en produkt för eget bruk och därmed inte marknadsför en produkt till andra användare. Ett delvis motsvarande krav på begriplighet i den information som ges till konsumenter och slutanvändare finns i artiklarna 7.7, 9.4 och 10.2 i direktivet om fritidsbåtar.

Enligt paragrafens 2 mom. får Trafikverket meddela närmare föreskrifter om innehållet i och utformningen av de uppgifter som lämnas till konsumenterna.

4 kap. **Anmälda organ**

Det föreslås att lagens bestämmelser om anmälda organ ska finnas i ett särskilt kapitel. Bestämmelser om anmälda organ finns i kapitel V i direktivet om fritidsbåtar, och de bestämmelser som föreslås i lagens 4 kap. baserar sig på bestämmelserna i direktivet. I lagen från 2005 finns bestämmelserna om anmälda organ i lagens 11–14 §. Direktivet om fritidsbåtar innehåller helt nya bestämmelser som gäller anmälda organs skyldigheter.

27 §. *Beslut att utse anmälda organ.* Bestämmelsen motsvarar delvis 11 § 1 och 2 mom. i lagen från 2005, men det föreslås att den kompletteras i enlighet med direktivet om fritidsbåtar. Enligt förslaget ska Trafiksäkerhetsverket på ansökan utse de organ som vid bedömning av överensstämmelse enligt 7 § har rätt att verka som anmälda organ. I artikel 33 i direktivet om fritidsbåtar räknas det upp vilka uppgifter som ska bifogas till ansökan. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska bifogas till ansökan.

I 2 mom. räknas det upp vilka uppgifter som ska anges i beslutet att utse ett organ. Momentet motsvarar 11 § 2 mom. i lagen från 2005. Ett anmält organ kan utses för en bestämd tid eller tills vidare.

Enligt 3 mom. ska Trafiksäkerhetsverket underrätta Europeiska kommissionen och övriga medlemsstater inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om de anmälda organ som verket har utsett och om senare betydande ändringar som gäller organen. I artikel 34 i direktivet om fritidsbåtar föreskrivs det att anmälan ska göras med hjälp av kommissionens elektroniska anmälningsverktyg. Kommissionen tilldelar varje godkänt anmält organ ett identifikationsnummer och för en offentlig förteckning över de anmälda organen. Ett anmält organ får vara verksamt som ett anmält organ endast om Europeiska kommissionen och Europeiska unionens medlemsstater inte reser invändningar mot anmälan om att utse organet. I momentet föreskrivs det också om tidsfrister för när eventuella invändningar ska resas och efter vilka ett anmält organ får inleda sin verksamhet.

I paragrafen föreskrivs det dessutom om Trafiksäkerhetsverkets skyldighet att underrätta Europeiska kommissionen om de utvärderings- och tillsynsförfaranden som gäller de anmälda organen och om eventuella ändringar i dessa uppgifter.

Bestämmelsen motsvarar artiklarna 26, 29 och 34 i direktivet om fritidsbåtar.

28 §. Förutsättningar för att utses till anmält organ. I paragrafen föreslås bestämmelser om förutsättningarna för att utses till anmält organ. I lagen från 2005 föreskrivs om förutsättningarna för att utses till anmält organ i 11 §. I det nya direktivet om fritidsbåtar föreskrivs det om förutsättningarna för att utses till anmält organ i artikel 30, och det föreslås att huvudpunkterna i artikeln tas in i denna paragraf.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska organet vara en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan. Enligt artikel 30.2 i direktivet om fritidsbåtar är en förutsättning att organet har inrättats i enlighet med nationell rätt och att det är en juridisk person.

Enligt 2 punkten ska ett anmält organ vara funktionellt och ekonomiskt oberoende. Oberoende definieras närmare i artiklarna 30.3 och 30.4 i direktivet. Med ett organs oberoende avses att det är oberoende av den organisation och produkt som den bedömer. Organet, dess högsta ledning och den personal som ansvarar för utförandet av bedömningen av överensstämmelse får inte heller utgöras av den som konstruerar, tillverkar, levererar, installerar, köper, äger, använder eller underhåller de produkter som bedöms och inte heller vara representant för någon av dessa parter. Detta utesluter dock inte användning av bedömda produkter som är nödvändiga för verksamheten inom organet för bedömning av överensstämmelse eller användning av produkterna för personligt bruk. Dessutom förutsätts det att organ för bedömning av överensstämmelse, deras högsta ledning och den personal som ansvarar för utförandet av bedömningen av överensstämmelse inte får vara direkt inblandade i konstruktionen eller tillverkningen, marknadsföringen, installationen, användningen eller underhållet av dessa produkter, och inte heller företräda de parter som bedriver sådan verksamhet. De får inte delta i någon verksamhet som kan påverka deras objektivitet eller som har samband med den bedömning av överensstämmelse för vilken de har anmälts. Detta gäller i synnerhet konsulttjänster. I direktivet ställs som krav också att verksamhet som organens dotterbolag eller underentreprenörer bedriver inte får påverka sekretessen, objektiviteten eller opartiskheten i dess bedömningar av överensstämmelse.

Enligt 3 punkten ska organet klara av att utföra de uppgifter som hänför sig till bedömningen av överensstämmelse. Organet ska klara av att utföra de bedömningsuppgifter som det tilldelas och för vilka det har anmälts, oavsett om uppgifterna utförs av organet självt eller om någon utomstående utför dem under organets ansvar.

Enligt 4 punkten ska organet ha tillgång till tillräckligt med yrkeskunnig personal, vars oberoende i verksamheten har säkerställts när det gäller kontrolluppgifter. När det gäller yrkeskunskapen ska personalen ha tillräcklig teknisk kunskap och lämplig utbildning för att utföra bedömningar av överensstämmelse. Personalen ska också vara fri från påtryckning som skulle kunna inverka på resultaten av bedömningarna.

Enligt 5 punkten ska organets ledning och dess bedömningspersonal vara opartiska. Med det avses att den lön som betalas till organets högsta ledning och dess bedömningspersonal inte får vara beroende av antalet utförda bedömningar och resultaten av bedömningarna.

Enligt 6 punkten ska ett organ ha tillgång till den apparatur och utrustning och de system som verksamheten förutsätter.

Enligt 7 punkten ska ett anmält organ ha en skriftlig beskrivning av de förfaranden enligt vilka bedömningarna av överensstämmelse utförs. Med beskrivningarna ska det gå att visa att förfarandena är öppna och att de går att upprepa. I direktivet förutsätts också att ett företags rutiner

och förfaranden som har samband med ett anmält organs verksamhet ska gå att särskilja från organets övriga verksamhet.

Enligt 8 punkten ska organet ha en ansvarsförsäkring som är tillräcklig med hänsyn till verksamhetens kvalitet och omfattning.

Enligt 2 mom. anses ett organ som visar att det uppfyller kraven i de tillämpliga harmoniserade standarderna eller delar av dem uppfylla de minimikrav som avses i 1 mom. till de delar som standarderna täcker dessa krav.

Enligt 3 mom. kan ett anmält organ visa att det uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom. genom en bedömning utförd av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet (Ackrediteringstjänsten FINAS). Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 11 § 4 mom. i lagen från 2005, men i stället för en hänvisning till en utomstående bedömning föreslås en hänvisning till Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet. Utomstående ackreditering ska inte vara ett obligatoriskt krav, men det påskyndar inledandet av organets verksamhet, eftersom den tid som övriga medlemsstater har för att resa invändningar, vilket det föreskrivs om i 27 §, då blir kortare.

Bestämmelsen baserar sig på artikel 30 i direktivet om fritidsbåtar.

29 §. Krav som gäller anmälda organs personal. I paragrafen fastställs kraven på anmälda organs personal. Bestämmelser om de krav som gäller personalen finns i artikel 30.7 i direktivet om fritidsbåtar. Enligt paragrafen ska personalen ha fullgod teknisk och yrkesinriktad utbildning för uppgifterna i samband med bedömning av överensstämmelse, tillräcklig kunskap om kraven på de bedömningar som den gör och de tillämpliga standarderna, tillräcklig kännedom om och förståelse av de väsentliga kraven, de tillämpliga harmoniserade standarderna, de relevanta bestämmelserna i unionslagstiftningen om harmonisering och relevant nationell lagstiftning samt förmåga att upprätta intyg, protokoll och rapporter som visar att bedömningarna har gjorts.

30 §. Anmälda organs uppgifter. I lagen från 2005 finns bestämmelser om de anmälda organens uppgifter i lagens 12 §, där det också hänvisas till bilagorna till direktivet om fritidsbåtar. I den föreslagna bestämmelsen hänvisas det inte längre till direktivet. Det föreslås att det i paragrafen i överensstämmelse med artikel 38 i direktivet om fritidsbåtar tas in bestämmelser om de anmälda organens operativa skyldigheter och om situationer där en produkt inte överensstämmer med kraven.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs det att ett anmält organ har till uppgift att utföra uppgifter som anknyter till bedömningen av produkters överensstämmelse med kraven. I praktiken utförs bedömningen i enlighet med de förfaranden som Trafiksäkerhetsverket meddelar föreskrifter om. Bedömningsförfarandena anknyter till de moduler som fastställs i beslutet om ackreditering och marknadskontroll. Ett anmält organ ska efter bedömningen utfärda relevanta intyg över överensstämmelse och EU-typintyg över bedömningen. Vilka intyg som behövs har fastställts i de tillämpliga modulerna.

Enligt 2 mom. ska bedömningarna av överensstämmelse utföras omsorgsfullt och så att de är proportionerliga och orsakar så lite olägenheter som möjligt för verksamhetsutövaren eller privatimportören. Med proportionalitet avses att organet vid sina bedömningar ska beakta t.ex. företagets storlek, bransch och struktur, den tekniska komplexitet som har använts i produkterna och produktionens karaktär av mass- eller serieproduktion.

Enligt 3 mom. ska ett anmält organ kräva att tillverkaren eller privatimportören utför behövliga korrigerande åtgärder, om produkten enligt organets bedömning inte överensstämmer med kraven. I en sådan situation får organet inte heller utfärda ett intyg över överensstämmelse. Dessutom ska ett anmält organ enligt 4 mom. kräva att tillverkaren utför korrigerande åtgärder, om det vid verksamhet som sker efter att intyget har utfärdats upptäcks att produkten inte längre överensstämmer med kraven. Organet kan i en sådan situation också återkalla ett intyg som det har utfärdat. Om inga korrigerande åtgärder utförs eller om de inte har den effekt som krävs, ska det anmälda organet enligt behov begränsa intygen eller återkalla dem tills vidare eller slutgiltigt.

Närmare bestämmelser om de anmälda organens uppgifter vid bedömning av färdigbyggd produkt meddelas genom föreskrift av Trafiksäkerhetsverket. Det är fråga om situationer som avses i den föreslagna 24 § där någon annan än tillverkaren tar ansvar för att produkten överensstämmer med kraven.

31 §. Dotterbolag och underleverantörer till ett anmält organ. I paragrafen föreslås bestämmelser om rätten för ett anmält organ att anlita underleverantörer vid bedömningen av överensstämmelse. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 12 § 3 mom. i lagen från 2005 men kompletteras i enlighet med artikel 32 i direktivet om fritidsbåtar.

Enligt paragrafen kan ett anmält organ lägga ut delåtgärder inom utförandet av de uppgifter som avses i 30 § på en underleverantör eller ett dotterbolag, om underleverantören eller dotterbolaget uppfyller minimikraven enligt 28 § för att bli utsett till anmält organ och utför uppgifterna i enlighet med de föreskrivna kraven. Till bestämmelsen läggs ett villkor i enlighet med artikel 32.3 i direktivet om fritidsbåtar, enligt vilket det ska avtalas med kunden om att verksamhet läggs ut på en underleverantör eller ett dotterbolag. Det anmälda organet ansvarar för de åtgärder som det lägger ut på en underleverantör eller ett dotterbolag. Ett anmält organ kan t.ex. lägga ut provningar på underentreprenad samtidigt som det själv utvärderar testresultaten och bedömer huruvida kraven uppfylls. Ett anmält organ får emellertid aldrig lägga ut alla sina funktioner på underentreprenad eller överföra sin helhetsbedömning på en underleverantör.

I paragrafen föreskrivs det vidare om anmälda organs skyldighet att se till att Trafiksäkerhetsverket har tillgång till de dokument som gäller underleverantörens eller dotterbolagets kompetens och de bedömningsuppgifter som organet har lagt ut på dem.

32 §. Anmälda organs skyldighet att delta i standardiseringsarbete och samordningsgruppens verksamhet. I paragrafen föreskrivs det om anmälda organs skyldighet att delta i det relevanta standardiseringsarbetet och det arbete som utförs i den samordningsgrupp för anmälda organ som inrättats av Europeiska unionen eller se till att dess personal känner till detta arbete. I paragrafen föreskrivs det dessutom om anmälda organs skyldighet att tillämpa samordningsgruppens administrativa beslut och dokument som generella riktlinjer. Paragrafen motsvarar artikel 30.11 i direktivet om fritidsbåtar. Med samordningsgrupp avses en grupp som har bildats med stöd av artikel 42 i direktivet om fritidsbåtar. Enligt den artikeln ska kommissionen se till att det upprättas samarbete mellan de organ som har inrättats med stöd av direktivet.

33 §. Anmälda organs skyldighet att lämna uppgifter. I paragrafen föreskrivs det om anmälda organs skyldighet att lämna uppgifter till Trafiksäkerhetsverket och andra anmälda organ som har utsetts med stöd av direktivet om fritidsbåtar. Paragrafen motsvarar artikel 40 i direktivet om fritidsbåtar. Dessutom föreslås i paragrafen bestämmelser om de uppgifter som anmälda organ ska lämna ut. Enligt 1 mom. 4 punkten ska ett anmält organ lämna Trafiksäkerhetsverket sådana uppgifter som behövs för tillsynen enligt den föreslagna lagen. Avsikten med bestämmelsen är att möjliggöra samarbete mellan anmälda organ samt den tillsyn som Trafiksä-

RP 109/2015 rd

kerhetsverket utövar. Uppgifterna kan innefatta bl.a. teknisk dokumentation som gäller fritidsbåtar och andra produkter, kontaktinformation för olika aktörer eller andra uppgifter som är väsentliga för utredningar inom ramen för marknadstillsynen.

Anmälda organ ska trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna andra anmälda organ som avses i den föreslagna lagen och anmälda organ som utsetts av en annan medlemsstat i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet sådana uppgifter som behövs för organens samarbete.

Bestämmelser om anmälda organs skyldighet att lämna uppgifter finns i artikel 30.10 i direktivet om fritidsbåtar.

34 §. God förvaltning och tjänsteansvar. Bestämmelsen motsvarar 13 § i lagen från 2005. Anmälda organs uppgifter i enlighet med den föreslagna lagen anses vara sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen. För att trygga god förvaltning föreskrivs det i 1 mom. att anmälda organ när de utför offentliga förvaltningsuppgifter som avses i den föreslagna lagen ska iaktta förvaltningslagen (434/2003), språklagen, samiska språklagen (1086/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Eftersom också privaträttsliga anmälda organ och underleverantörer till dem sköter offentliga förvaltningsuppgifter när de utför uppgifterna, föreskrivs det i 2 mom. att bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på den som är anställd hos ett anmält organ eller dennes underleverantör när han eller hon utför uppgifter som avses i den föreslagna lagen.

35 §. Tillsyn över anmälda organ och återkallande av beslut att utse ett anmält organ. Paragrafens innehåll motsvarar i huvudsak 14 § i lagen från 2005. Enligt 1 mom. utövar Trafiksäkerhetsverket tillsyn över de anmälda organens verksamhet. Trafiksäkerhetsverket ska ha rätt att trots sekretessbestämmelserna få för utförandet av tillsynsuppgifterna nödvändiga uppgifter om organens förvaltning och ekonomi, personalens tekniska kompetens och de bedömningar som organen utfört samt om bedömningsförfaranden enligt den föreslagna lagen och om de intryck över överensstämmelse och de EU-typintyg som organen har utfärdat.

Enligt 2 mom. ska ett anmält organ underrätta Trafiksäkerhetsverket om sådana förändringar i verksamheten som kan påverka förutsättningarna för organets verksamhet.

Enligt 3 mom. kan Trafiksäkerhetsverket begränsa ett organs verksamhet eller återkalla sitt beslut att utse ett anmält organ för viss tid eller tills vidare, om organet inte längre uppfyller kraven i 28 § eller om organet handlar i strid med den föreslagna lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Enligt 4 mom. ska ministeriet underrätta Europeiska kommissionen och andra medlemsstater inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om återkallande av beslut att utse ett anmält organ.

Bestämmelsen baserar sig på artikel 36 i direktivet om fritidsbåtar.

5 kap. **Marknadstillsyn**

I 5 kap. i den föreslagna lagen finns bestämmelser om marknadstillsyn i fråga om fritidsbåtar. I lagen om fritidsbåtar från 2005 finns bestämmelserna om marknadstillsyn i lagens 3 kap. Grund för bestämmelserna om marknadstillsyn har varit motsvarande bestämmelser i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004), som var i kraft 2004. Lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet har ersatts med konsumentssäkerhetslagen (920/2011), som trädde i kraft den 1 januari 2012.

För närvarande utövas marknadstillsynen av Trafiksäkerhetsverket och avsikten är att ansvaret för tillsynen inte ska ändras. I 5 kap. i den föreslagna lagen tas det in bestämmelser om den marknadstillsyn som utövas av Trafiksäkerhetsverket och om verkets befogenheter, tillgängliga tillsynsmetoder och tillsynsavgifter. Bestämmelserna om marknadstillsyn föreslås bli preciserade i överensstämmelse med bestämmelserna i direktivet om fritidsbåtar.

Ett av syftena med NLF-anpassningen av direktivet om fritidsbåtar har varit att inom Europeiska unionen förenhetliga marknadstillsynen av produkter som omfattas av direktivets tillämpningsområde. I direktivet finns ett kapitel med bestämmelser om marknadsövervakning. Enligt artikel 43 i direktivet om fritidsbåtar ska artikel 15.3 och artiklarna 16–29 i förordningen om ackreditering och marknadskontroll tillämpas på produkter som omfattas av direktivet om fritidsbåtar. Enligt den förordningen ska medlemsstaterna organisera och genomföra marknadskontroll i enlighet med förordningen. Enligt artikel 15.3 i förordningen om ackreditering och marknadskontroll får förordningen dock inte hindra marknadskontrollmyndigheterna att vidta mer specifika åtgärder som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG om allmän produktsäkerhet. Utöver iakttagandet av förordningen om ackreditering och marknadskontroll har det i direktivet om fritidsbåtar även tagits in bestämmelser om förfaranden på nationell nivå i fråga om produkter som utgör en risk. I direktivet har man till vissa delar särskilt de åtgärder som kan riktas till verksamhetsutövare och till privatimportörer om en produkt inte överensstämmer med kraven. Enligt direktivet är även marknadsövervakningsmyndigheterna skyldiga att informera Europeiska kommissionen och de övriga medlemsstaterna om vissa åtgärder.

I den föreslagna lagen tas det in en hänvisning till förordningen om ackreditering och marknadskontroll, som ska tillämpas vid marknadstillsynen. I enlighet med direktivet om fritidsbåtar ska det i lagen klarläggas vilka tillsynsåtgärder en myndighet får ålägga olika aktörer. I lagen ska det också anges vilka tillsynsåtgärder kommissionen och de övriga medlemsstaterna ska informeras om.

36 §. Marknadstillsynsmyndigheter. Paragrafens 1 mom. motsvarar 15 § i lagen från 2005. Enligt paragrafen övervakar Trafiksäkerhetsverket att produkterna överensstämmer med den föreslagna lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den när de för första gången släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Den tillsyn som Trafiksäkerhetsverket utövar gäller på samma sätt som i nuläget produkter endast när de släpps ut på marknaden eller tas i bruk för första gången på Europeiska unionens eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdets marknad. Trafiksäkerhetsverket ska med stöd av den föreslagna lagen däremot inte övervaka t.ex. återförsäljningen av begagnade fritidsbåtar i Finland. Det bör dock noteras att Trafiksäkerhetsverket utöver marknadstillsynen med stöd av sjötrafiklagen övervakar alla vattenfarkoster, och att exempelvis kraven på vattenfarkosters konstruktion i detta fall följer av sjötrafiklagen och av de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

I praktiken utövar Trafiksäkerhetsverket marknadstillsynen genom stickprov främst i samband med båtmässor samt genom inspektion hos tillverkare och återförsäljare. Dessutom utförs in-

spektion på basis av angivelser och på begäran av de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Marknadstillsynen ska enligt förslaget omfatta de produkter som anges i paragrafen om lagens tillämpningsområde, exklusive de relevanta undantagen. Således omfattas t.ex. kanoter och kajaker inte av den marknadstillsyn som Trafiksäkerhetsverket utövar.

Enligt 2 mom. tillämpas på marknadstillsynen över de produkter som hör till lagens tillämpningsområde såväl förordningen om ackreditering och marknadskontroll som bestämmelserna i det föreslagna 5 kap. Momentet är i huvudsak informativt, men hänvisningen till förordningen om ackreditering och marknadskontroll har samband med kravet enligt artikel 43 i direktivet om fritidsbåtar på att artikel 15.3 och artiklarna 16–29 i förordningen om ackreditering och marknadskontroll ska tillämpas på produkter som omfattas av direktivet om fritidsbåtar. Enligt artikel 15.3 i den förordningen tillåter förordningen att marknadskontrollmyndigheterna vidtar åtgärder som är mer specifika än åtgärderna enligt förordningen om ackreditering och marknadskontroll och som föreskrivs i direktiv 2001/95/EG om allmän produktsäkerhet. I artiklarna 16–26 föreskrivs det däremot om bl.a. allmänna krav som gäller marknadskontroll (artikel 16), informationsskyldighet gentemot kommissionen (artikel 17), åtgärder för marknadskontroll (artikel 19), produkter som utgör en allvarlig risk (artikel 20), begränsande åtgärder (artikel 21) samt informationsutbyte och samarbete (artiklarna 22–26). I artiklarna 27–29 finns bestämmelser om kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden, särskilt i samband med yttre gränskontroll. I Finland ansvarar Tullen för den yttre gränskontrollen av produkter. Bestämmelser om Tullens skyldighet att övervaka produkter som hör till tillämpningsområdet för lagen om fritidsbåtar finns i 6 kap. 53 § i den föreslagna lagen.

37 §. Rätt till information. Enligt paragrafen har Trafiksäkerhetsverket rätt att få uppgifter som är nödvändiga för utövandet av tillsynen av verksamhetsutövare, privatimportörer och övriga som skyldigheterna i den föreslagna lagen gäller. De sistnämnda kan vara t.ex. utomstående sakkunniga som anlitas vid tillsynen eller anmälda organ av vilka det i samband med tillsynen kan vara nödvändigt att få uppgifter som behövs för tillsynen.

Det föreslås vidare att rätten till information på vissa grunder ska kunna gälla även sekretessbelagda uppgifter. I det fallet krävs det att uppgifterna är nödvändiga med tanke på tillsynen. Behovet av att få information kan gälla t.ex. bokföring av vilken framgång vattenfarkoster som en enskild verksamhetsutövare har sålt, eller handlingar som tillsynsmyndigheten behöver för att reda ut ägarförhållanden. Rätt till information om hälsotillstånd kan gälla t.ex. situationer där en fritidsbåt har varit inblandad i en olycka och det är nödvändigt att reda ut om olyckan berodde på båtens egenskaper eller på förarens hälsotillstånd.

38 §. Inspektionsrätt. Genom bestämmelsen ges Trafiksäkerhetsverket rätt att för utövande av tillsyn få tillträde till platser som är viktiga med tanke på tillsynen och att där utföra inspektioner. Tillsynen ska emellertid inte får utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektionen ska 39 § i förvaltningslagen iakttas.

39 §. Rätt att ta produkter för undersökning och provning. I paragrafen föreskrivs det om Trafiksäkerhetsverkets rätt att ta produkter för undersökning och provning, om det behövs med tanke på tillsynen över den föreslagna lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Även i artikel 44 i direktivet om fritidsbåtar föreskrivs det om övervakningsmyndighetens skyldighet att göra en utvärdering av en produkt, om myndigheten har skäl att anta att produkten utgör en risk. Paragrafen tillämpas både när en produkt tas för undersökning och provning för första gången och när det utreds om en av Trafiksäkerhetsverket ålagd åtgärd har genomförts.

Enligt 2 mom. ska en produkt som har skadats repareras eller, om det inte är möjligt, ersättas på begäran enligt gängse pris, om produkten överensstämmer med kraven i den föreslagna lagen eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Med en produkts gängse pris avses det pris som en kontantkund betalar för produkten. Det gängse priset varierar enligt huruvida produkten köps av t.ex. tillverkaren eller en partiförsäljare eller detaljhandlare. Trafiksäkerhetsverket köper vanligen t.ex. utrustning som provas, men på grund av det höga priset på fritidsbåtar är det nödvändigt att Trafiksäkerhetsverket kan ta dessa för undersökning och provning utan att köpa dem. I princip kräver utredningen av överensstämelsen med kraven dock inte sådana åtgärder som medför att produkten skadas eller inte kan returneras.

Enligt 3 mom. ska Trafiksäkerhetsverket ersättas för de nödvändiga och behövliga kostnaderna för anskaffning, undersökning och provning av en produkt, om produkten inte uppfyller de krav som ställs på den. Sådana kostnader kan vara t.ex. kostnaderna för en undersökning som man låtit en utomstående utföra. Kostnaderna ska vara nödvändiga och behövliga med tanke på undersökningen av produkten. I princip ska kostnader i anslutning till en undersökning som visar att en produkt inte överensstämmer med kraven ersättas. I kostnaderna får inte kostnader som naturligt hör till Trafiksäkerhetsverket ingå eller verksamhetskostnaderna för en annan forskningsinstitution som utför uppgiften på uppdrag av verket. Eftersom kostnaderna i vissa fall kan bli tämligen höga, föreskrivs det att de kostnader som ersätts dock ska stå i rimlig proportion till tillsynsåtgärderna och förseelsens art. Genom bestämmelsen kan de kostnader som föranleds Trafiksäkerhetsverket kanaliseras till dem som orsakat kostnaderna.

Tagandet av produkter för undersökning och provning får inte utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektionen ska bestämmelserna i förvaltningslagens 39 § iakttas.

40 §. Anlitande av utomstående sakkunniga. I paragrafen föreskrivs det om rätten att anlita utomstående sakkunniga vid de undersökningar och provningar som avses i 39 § samt vid riskbedömning. Det är i praktiken ofta nödvändigt att anlita utomstående sakkunniga vid bedömningen av huruvida en produkt överensstämmer med kraven.

I paragrafen föreslås bestämmelser om de krav som en utomstående sakkunnig ska uppfylla. Paragrafen motsvarar i huvudsak till sitt innehåll 21 § i lagen om fritidsbåtar från 2005. I 1 mom. föreskrivs det att utomstående sakkunniga som utför undersökningar och provningar samt riskbedömningar för myndighetstillsynen enligt den föreslagna lagen ska ha den sakkunnighet och kompetens som behövs för dessa uppgifter. Avsikten är att en sakkunnig vid behov ska styrka sin kompetens och tillförlitligheten hos de undersöknings- och provningsmetoder som den tillämpar. Bestämmelsen motsvarar i övrigt sista meningen i 30 § 1 mom. i konsument säkerhetslagen, men enligt förslaget ska tillförlitligheten visas endast vid behov, i det fall att en sakkunnigs kompetens behöver styrkas.

Enligt 2 mom. tillämpas på en utomstående sakkunnig de allmänna förvaltningslagarna och bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. I detta sammanhang hänvisas det endast till denna lags 34 § där det föreskrivs om de krav på god förvaltning, straffrättsligt tjänsteansvar och tjänsteansvar som gäller anmälda organ.

41 §. Åläggande att korrigera brist. I paragrafen föreslås bestämmelser om åtgärder som verksamhetsutövaren och privatimportören ska genomföra för att korrigera en brist. Bestämmelsen motsvarar artikel 44 i direktivet om fritidsbåtar.

I 1 mom. föreskrivs att om Trafiksäkerhetsverket vid tillsynen konstaterar att en produkt, de dokument som gäller den eller de uppgifter som ges om den inte uppfyller vad som föreskrivs i den föreslagna lagen eller med stöd av den, kan verket ålägga en verksamhetsutövare att

vidta åtgärder för att få de dokument som gäller produkten eller uppgifter som ges om den att överensstämja med kraven. Om endast en lindrig brist upptäcks i en produkt, är åläggandet att korrigerar bristen i praktiken den första åtgärden innan andra åtgärder vidtas. I fråga om t.ex. brister i dokument är det vanligen inte nödvändigt att vidta andra åtgärder, eftersom bristerna i praktiken korrigeras på uppmaning av Trafiksäkerhetsverket. Verksamhetsutövaren åläggs en skyldighet att genomföra behövliga åtgärder på alla produkter som verksamhetsutövaren eller dennes företag tillhandahåller på marknaden i övriga medlemsstater i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Skyldigheten hänför sig till artikel 44.3 i direktivet om fritidsbåtar.

I 2 mom. föreskrivs det om åtgärder som gäller brister i en vattenfarkost som en privatimportör har importerat för eget bruk. Enligt bestämmelsen ska Trafiksäkerhetsverket om det upptäcker brister i en privatimportörs produkt meddela denne om de åtgärder som ska genomföras för att produkten ska överensstämja med kraven. Trafiksäkerhetsverket får även bestämma att en produkt som inte överensstämmer med kraven ska rättas till så att den överensstämmer med kraven innan produkten tas i bruk.

Enligt 3 mom. ska de åtgärder och tidsfrister som Trafiksäkerhetsverket ålägger stå i proportion till den fara som produkten medför. Genom bestämmelsen genomförs bestämmelserna i artikel 44.1 om att åtgärder och tidsfrister som marknadsövervakningsmyndigheterna ålägger ska stå i rätt proportion till den fara som produkten medför. I momentet tas dessutom in en skyldighet för tillsynsmyndigheten att underrätta det behöriga anmälda organet om allvarliga brister som har upptäckts. Med det behöriga anmälda organet avses det anmälda organ som har deltagit i bedömningen av om en produkt överensstämmer med kraven. Bestämmelsen hänför sig till artikel 44.1 fjärde stycket i direktivet om fritidsbåtar. I artikel 44 i direktivet föreskrivs det om förfarandet i fråga om produkter som kan medföra fara för människors hälsa eller säkerhet, för egendom eller för miljön. Det anmälda organet ska således informeras om allvarliga brister som bedöms medföra fara. Till exempel en formell brist i ett dokument behöver i princip inte anmälas till det anmälda organet.

42 §. Åläggande om åtgärder för avvärijande eller minskning av fara. Bestämmelsen motsvarar till sitt huvudsakliga innehåll 23 § i lagen om fritidsbåtar från 2005. I paragrafens 3 mom. begränsas till skillnad från den tidigare lagen Trafiksäkerhetsverkets rätt att bestämma att en verksamhetsutövares eller privatimportörs verksamhet ska avbrytas eller förbjudas. Avsikten är att dessa metoder ska användas först om man genom de ålägganden om åtgärder som det föreskrivs om i 1 och 2 mom. inte kan förebygga fara för människors säkerhet eller hälsa eller för egendom eller för miljön. Trafiksäkerhetsverket ska kunna avbryta eller förbjuda verksamhet endast vid bristande överensstämmelse med de väsentliga kraven. De väsentliga kraven anges i bilaga I till direktivet om fritidsbåtar.

43 §. Förbud mot tillverkning, import, tillhandahållande på marknaden, utsläppande på marknaden och ibruktagande. I 1 mom. i paragrafen föreskrivs att om en produkt är farlig för människors säkerhet eller hälsa, för egendom eller för miljön och faran inte på något annat sätt går att förhindra, kan Trafiksäkerhetsverket förbjuda verksamhetsutövaren att tillverka eller importera produkten, tillhandahålla eller släppa ut den på marknaden eller ta den i bruk. Verket kan samtidigt ålägga verksamhetsutövaren att effektivt och omedelbart från marknaden dra tillbaka de farliga produkterna eller de produkter som inte stämmer överens med bestämmelserna. Vid tillämpning av bestämmelsen ska man beakta kravet på att de åtgärder som vidtas ska vara proportionerliga i förhållande till situationen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att verksamhetsutövaren är skyldig att för Trafiksäkerhetsverket inom den tid som verket utsatt lägga fram en utredning över hur utövaren har verkställt det åläggande att dra tillbaka produkterna från marknaden som förenats med förbudet en-

ligt 1 mom. Verksamhetsutövaren åläggs en skyldighet att säkerställa att de behövliga åtgärderna genomförs på alla produkter som utövaren har tillhandahållit på marknaden i medlemsstater i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Bestämmelsen baserar sig på artikel 44.3 i direktivet om fritidsbåtar.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om förbud som gäller privatimportörer. Enligt bestämmelsen kan Trafiksäkerhetsverket förbjuda en privatimportör att använda eller ta i bruk en produkt, om importören inte vidtar de åtgärder som avses i 41 § 2 mom.

44 §. Temporärt förbud. Enligt 1 mom. kan Trafiksäkerhetsverket temporärt meddela ett i den föreslagna 43 § avsett förbud, om det är uppenbart att produkten medför fara för människors säkerhet eller hälsa, för egendom eller för miljön och faran inte på något annat sätt går att förhindra. I paragrafen ska det i enlighet med artikel 44.4 i direktivet föreskrivas att förbudet kan meddelas temporärt, om verksamhetsutövaren eller privatimportören inte inom utsatt tid vidtar åtgärder som har ålagts med stöd av 41 §.

Tröskeln för att ålägga ett temporärt förbud är lägre än tröskeln för att ålägga ett slutligt förbud. Behovet av ett temporärt förbud har ofta samband med tillämpningen av andra tillsynsåtgärder, när en produkt är på så sätt bristfällig att en mindre korrigerande åtgärd är tillräcklig, men man samtidigt vill säkerställa att produkten inte tillhandahålls eller släpps ut på marknaden eller tas i bruk innan åtgärden genomförs. I praktiken kan Trafiksäkerhetsverket med stöd av den föreslagna paragrafen meddela ett temporärt förbud även när en produkt tas för granskning och provning, om det i samband med detta anses uppenbart att produkten är farlig eller inte överensstämmer med kraven.

I 2 mom. tas det in bestämmelser om det förfarande för skyddsåtgärder som det föreskrivs om i artiklarna 44 och 45 i direktivet om fritidsbåtar. Enligt artikel 44.4 ska marknadsövervakningsmyndigheterna informera kommissionen och de andra EU-medlemsstaterna om tillfälliga åtgärder för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av en produkt på marknaden, dra tillbaka en produkt från marknaden eller återkalla den. I artikel 44.5 föreskrivs det i större detalj om vilka uppgifter som ska ingå i informationen. Marknadsövervakningsmyndigheterna ska bland annat ange vad den bristande överensstämmelsen beror på. Kommissionen och de andra medlemsstaterna har tre månader att reagera på en anmälan om tillfälliga åtgärder. Om ingen reser invändningar mot åtgärden inom denna tidsperiod, ska åtgärden anses vara berättigad. Enligt artikel 45 i direktivet ska kommissionen, om det reses invändningar mot en åtgärd, inleda samråd med medlemsstaterna och den berörda aktören eller privatimportören och utvärdera den nationella åtgärden och på basis av utvärderingen anta en genomförandeakt för att fastställa om den nationella åtgärden är motiverad eller inte.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar delvis 25 § 2 mom. i lagen från 2005 och 35 § i konsument säkerhetslagen. Avsikten är att Trafiksäkerhetsverket ska återkalla ett temporärt förbud när ärendet har fått ett slutligt avgörande eller när verket får en tillräcklig försäkran om att de omständigheter som föranlett det temporära förbudet har åtgärdats eller fått en lösning. Trafiksäkerhetsverket ska i första hand avgöra frågan om ett sådant förbud som avses i 42 § i den föreslagna lagen ska meddelas och för sin egen del se till att de utredningar som behövs görs utan dröjsmål.

45 §. Åläggande om att en produkt ska förstöras. Paragrafen motsvarar till innehållet 26 § i lagen från 2005, men hänvisningarna till tillverkaren, den auktoriserade representanten eller den som ansvarar för utsläppandet på marknaden ersätts med en hänvisning till verksamhetsutövaren. Bestämmelsen i paragrafen gäller inte privatimportörer. Paragrafen motsvarar 40 § i konsument säkerhetslagen.

46 §. Åläggande om reparation eller byte av en produkt eller om hävning av köp. Paragrafen motsvarar till innehållet 27 § i lagen från 2005, men hänvisningarna till tillverkaren, den auktoriserade representanten eller den som ansvarar för utsläppandet på marknaden ersätts med en hänvisning till verksamhetsutövaren. Bestämmelsen i paragrafen gäller inte privatimportörer. Paragrafen motsvarar 41 § i konsument säkerhetslagen.

47 §. Åläggande att lämna information. I paragrafen föreslås bestämmelser om Trafiksäkerhetsverkets rätt att ålägga verksamhetsutövaren att informera om förbud enligt 43–44 §. Bestämmelsen motsvarar delvis 28 § i lagen från 2005, men kompletteras så att den motsvarar konsument säkerhetslagens 44 §, som har samma innehåll. Bestämmelsen i paragrafen gäller inte privatimportörer. Nytt i den föreslagna bestämmelsen är att verksamhetsutövaren kan åläggas att utöver ett förbud eller åläggande som förelagts verksamhetsutövaren och den risk som är förenad med produkten även informera om konsumenternas rättigheter.

Enligt 2 mom. kan Trafiksäkerhetsverket på verksamhetsutövarens bekostnad informera om de frågor som avses i 1 mom., om verksamhetsutövaren inte har iakttagit verkets åläggande att lämna information eller om det på grund av brådskan finns vägande skäl för detta informerande. Verket kan informera om ett ärende om det t.ex. med tanke på konsumenternas säkerhet är nödvändigt och man inte kan vänta på att verksamhetsutövaren ska iaktta åläggandet. En myndighet kan informera om ett ärende även i det fall att verksamhetsutövarens informerande är bristfälligt. Utgångspunkten med åläggandet att lämna information är dock att verksamhetsutövaren själv informerar om ett ärende.

48 §. Meddelanden till Europeiska kommissionen och medlemsstaterna. Enligt paragrafen ska Trafiksäkerhetsverket underrätta Europeiska kommissionen och övriga medlemsstater i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om resultaten av den tillsyn som verket utövat och de åtgärder som det har ålagt. Detta förfarande ska iakttas om verket anser att en produkts bristande överensstämmelse med kraven inte gäller endast Finland. Genom bestämmelsen genomförs artikel 44.2 i direktivet om fritidsbåtar.

Förfarandet ska tillämpas t.ex. när det rör sig om farliga produkter som försetts med CE-märkning och som släpps ut på marknaden i hela gemenskapen. Däremot behöver mindre brister, såsom brister i dokument, vanligen inte meddelas de andra medlemsstaterna, utan nationella marknadstillsynsåtgärder är tillräckliga. Även när det rör sig om en enskild farlig produkt som finns inom en medlemsstats territorium, behöver de övriga medlemsstaterna inte nödvändigtvis informeras.

Utöver Trafiksäkerhetsverkets anmälningsplikt enligt den föreslagna paragrafen bör det även beaktas att det i fråga om farliga konsumtionsvaror ska göras en så kallad RAPEX-underrättelse som avses i artikel 12 i kapitel V i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG om allmän produktsäkerhet. Enligt lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk (1197/2009) är Säkerhets- och kemikalieverket ett sådant nationellt kontaktställe som tar emot underrättelser och vidarebefordrar dem. En RAPEX-underrättelse ska alltså göras för produkter som hör till tillämpningsområdet för den föreslagna lagen, om produkterna omfattas av RAPEX-förfarandet.

49 §. Åtgärder i fråga om produkter vars bristande överensstämmelse med kraven har konstaterats i andra medlemsstater. Enligt paragrafen ska Trafiksäkerhetsverket, efter att det har fått vetskap om att det i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen har ålagts en temporär åtgärd som anses berättigad, vidta åtgärder för att avlägsna en produkt som inte överensstämmer med kraven från den finländska marknaden.

Bestämmelsen baserar sig på artikel 45 i direktivet om fritidsbåtar. Enligt den artikeln ska en tillfällig åtgärd som ålagts i en annan medlemsstat och genom vilken tillhandahållandet av en produkt på marknaden förbjuds, tillhandahållandet av produkten begränsas eller produkten dras tillbaka från marknaden eller återkallas anses vara berättigad om varken kommissionen eller någon medlemsstat reser invändningar mot åtgärden inom tre månader efter mottagandet av informationen om den. Enligt artikel 45.2 i direktivet om fritidsbåtar ska alla medlemsstater dra tillbaka en produkt som inte uppfyller kraven från sina marknader.

50 §. Vite. Paragrafens innehåll motsvarar i huvudsak 31 § i lagen från 2005. Det föreslås att ett förbud eller åläggande som Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av denna lag ska förenas med vite. Enligt bestämmelsen är utgångspunkten att vite föreläggs, om detta inte av särskilda skäl är onödigt. Även lämnande av uppgifter enligt 26 §, anmälan enligt 6 § 4 mom. samt skyldigheten att lämna information i enlighet med 37 § kan förenas med vite. Avsikten är att förvaltningsdomstolen ska döma ut vite på ansökan av Trafiksäkerhetsverket. Dessutom föreskrivs det att viteslagen (1113/1990) i övrigt ska tillämpas i fråga om vite, tvångsutförande och avbrytande.

51 §. Tillsynsavgifter. Paragrafen motsvarar 32 § i lagen från 2005 med den skillnaden att begreppen verksamhetsutövare och privatimportör används. Enligt paragrafen kan Trafiksäkerhetsverket bestämma att verksamhetsutövaren eller privatimportören ska betala verket en avgift enligt det självkostnadsvärde som avses i lagen om grunderna för avgifter till staten för de inspektioner som har varit behövliga efter det att Trafiksäkerhetsverket har vidtagit sådana tillsynsåtgärder som avses i 41–46 och 48 § i den föreslagna lagen. Närmare bestämmelser om avgiften utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

Bestämmelsen motsvarar till innehållet 6 kap. 21 a § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995). Kostnader som ska ersättas enligt paragrafen är t.ex. de kostnader som orsakas av att Trafiksäkerhetsverkets inspektör övervakar att en åtgärd som ålagts för att korrigera en brist i en produkt genomförs. Grunden för avgiften är timdebiteringen för den tid som använts till inspektionen, plus rese- och övernattningskostnader. Timdebiteringen fastställs enligt kommunikationsministeriets förordning om Trafiksäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer (722/2012).

6 kap. Särskilda bestämmelser

52 §. Tillsynsmyndigheternas rätt att få uppgifter från andra myndigheter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Paragrafens innehåll motsvarar i huvudsak 33 § i lagen från 2005. För att säkerställa tillgången till information ges Trafiksäkerhetsverket och Tullen i 1 mom. rätt att av andra myndigheter få sådana uppgifter som behövs för tillsynen.

I 2 mom. föreskrivs det om myndigheternas rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter. I paragrafen anges till vem och på vilka grunder myndigheterna får lämna ut uppgifter. Avsikten med bestämmelsen är att möjliggöra ett effektivt samarbete mellan myndigheterna.

53 §. Allmän styrning och tillsyn. I paragrafen föreslås bestämmelser om att Trafiksäkerhetsverket ska svara för den allmänna styrningen av och tillämpningen av lagen och om att verket har en särskild skyldighet att övervaka efterlevnaden av de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 2 mom. ska Tullen övervaka efterlevnaden av den föreslagna lagen och de föreskrifter och beslut som utfärdats med stöd av den när det gäller produkter som importeras från länder utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Produkter ska tilldeklareras innan de får tas i bruk eller säljas vidare. Vid överenskommelse med Trafiksä-

kerhetsverket kan Tullen överlåta en produkt även om den inte helt och hållet överensstämmer med kraven. Då svarar Trafiksäkerhetsverket för tillsynen före tillhandahållandet på marknaden eller ibruktagandet. För att produkter ska få släppas ut på marknaden ska de deklarerars för överlåtelse till fri omsättning, som är ett tullförfarande vid import.

Den tillsyn som Tullen utövar gäller på samma sätt som i nuläget import av produkter vid den yttre gränsen när en produkt förs in i Finland från ett land utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Produkterna kontrolleras innan de överläts till fri omsättning. Detaljerade bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid kontrollerna finns i avsnitt 3 i förordningen om ackreditering och marknadskontroll. Enligt den förordningen ska Tullen skjuta upp överlåtelsen till fri omsättning om den upptäcker att produkten har egenskaper som gör att den utgör en allvarlig risk för hälsa eller säkerhet, miljön eller andra allmänna intressen även när den installeras, underhålls och används på rätt sätt. Överlåtelsen ska skjutas upp också i det fallet att produkten inte åtföljs av den dokumentation eller är försedd med de märkningar som krävs eller produkten har försetts med falsk eller vilseledande CE-märkning. Tullen ska omgående informera marknadskontrollmyndigheterna, dvs. Trafiksäkerhetsverket, om en produkts överlåtelse till fri omsättning skjuts upp. Trafiksäkerhetsverket har en tidsfrist på tre vardagar att undersöka ärendet och meddela Tullen om de åtgärder som det har beslutat vidta. Trafiksäkerhetsverkets svar till Tullen har karaktären av ett expertutlåtande, utifrån vilket Tullen fattar beslut om tullförfarandet. Enligt förordningen om ackreditering och marknadskontroll ska Tullen frigöra en produkt om den inte inom tre arbetsdagar har fått uppgift om att åtgärder har vidtagits. En förutsättning för frigörande är dock att alla andra krav som gäller frigörandet är uppfyllda. En produkt ska frigöras också i det fallet att Trafiksäkerhetsverket finner att produkten inte utgör en allvarlig risk för hälsan och säkerheten. Tullens tillsyn omfattar alla produkter som hör till lagens tillämpningsområde oberoende av om en produkt importeras av en verksamhetsutövare eller en privatimportör.

När Tullen utför tillsynsuppgifter ska den utöver den föreslagna lagen även iaktta tullagen (1466/1994).

Den tillsyn som Tullen utövar är i praktiken riskbaserad. När det gäller produkter som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om fritidsbåtar ska det med hjälp av en checklista kontrolleras bland annat att en produkt har försetts med de märkningar som krävs, såsom CE-märkning, och att produkten åtföljs av behövlig dokumentation. Om det vid en kontroll upptäcks att en punkt på checklistan saknas, ska Tullen informera Trafiksäkerhetsverket om saken.

54 §. Handräckning. I paragrafen föreslås en hänvisning till 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011), enligt vilken polisen på begäran ska ge andra myndigheter handräckning. Polisen ska ge andra myndigheter handräckning också för fullgörande av en lagstadgad tillsynsskyldighet, om den myndighet som begär handräckning hindras i sin tjänsteutövning. I enlighet med detta kan Trafiksäkerhetsverket eller Tullen begära handräckning om de hindras i sin tjänsteutövning.

55 §. Ändringsökande. I 1 mom. föreslås bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut om att utse ett anmält organ och om återkallande av ett sådant beslut samt i ett beslut om förbud enligt 43 §.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att omprövning av övriga beslut som har fattats av Trafiksäkerhetsverket, Tullen eller ett anmält organ får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får enligt förslaget överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i

förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Enligt artikel 39 i direktivet om fritidsbåtar ska det gå att överklaga ett beslut av ett anmält organ. Att omprövning får begäras i ett beslut som fattats av ett anmält organ krävs även med tanke på att rättssäkerheten enligt grundlagens 124 § ska tillgodoses. I paragrafen föreskrivs det om möjligheten att söka ändring i sådana beslut som ett anmält organ fattat med stöd av denna lag och som innebär utövande av offentlig makt och gäller någons rätt, intresse eller skyldighet.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut att återkalla ett beslut om att utse ett anmält organ och i ärenden som gäller förbud enligt 43 §.

I 4 mom. begränsas ändringssökande i situationer där beslut om temporärt förbud enligt den föreslagna 44 § har meddelats. Avsikten är att ändring i ett temporärt förbud inte ska få sökas separat genom besvär.

Enligt 5 mom. ska ett beslut som Trafiksäkerhetsverket har fattat med stöd av 41–47 § iakttas trots att det överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. I 41–47 § bestäms det om de åtgärder för marknadstillsyn som Trafiksäkerhetsverket kan ålägga.

Enligt 6 mom. får ändring i ett avgiftsbeslut som Trafiksäkerhetsverket har fattat med stöd av 51 § sökas på det sätt som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

56 §. Straffbestämmelse. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 39 § i lagen från 2005, men hänvisningarna ändras så att den motsvarar paragrafer i den föreslagna lagen. Dessutom tas begreppet tillhandahållande på marknaden in i 1 mom. till följd av ändringen av direktivet om fritidsbåtar. Enligt 1 mom. ska den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet tillhandahåller en produkt på marknaden, släpper ut den på marknaden eller tar den i bruk i strid med bestämmelserna i 6–9 § eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller artikel 30 i förordningen om ackreditering och marknadskontroll, bryter mot en skyldighet att informera som föreskrivs i 14 § 2 mom., 19 § 2 mom. eller 22 § 2 mom. eller en skyldighet att lämna uppgifter enligt 26 §, eller bryter mot ett förbud eller åläggande som avses i 41–47 §, om inte strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag, dömas till böter. I de nämnda momenten fastställs verksamhetsutövarnas skyldighet att informera om riskerna med en produkt och om de uppgifter som verksamhetsutövarna ger konsumenterna vid marknadsföringen.

Paragrafens 2 mom. innehåller en bestämmelse enligt vilken den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av den föreslagna lagen och som har förenats med vite, kan lämnas obestraftad för samma gärning.

57 §. Ikraftträdande. Det föreslås att lagen ska träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Genom lagen upphävs lagen om säkerhet och utsläppskrav i fråga om vissa fritidsbåtar (621/2005) och statsrådets förordning om säkerhet och buller i fråga om fritidsbåtar och vattenskotrar samt om buller och avgasutsläpp från motorer som installeras i fritidsbåtar och på vattenskotrar (748/2005).

58 §. Övergångsbestämmelse. I paragrafen föreslås en övergångsbestämmelse som följer av direktivet om fritidsbåtar. Bestämmelsen gäller bl.a. vissa fritidsbåtar, delvis färdigställda fritidsbåtar och utrustning samt vissa bensindrivna utombordsmotorer.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Eftersom direktivet om fritidsbåtar innehåller många bestämmelser av teknisk natur, har Trafiksäkerhetsverket i 10 § i den föreslagna lagen getts befogenhet att meddela föreskrifter om teknisk dokumentation som visar att produkten överensstämmer med kraven. I 6 § i den föreslagna lagen ges Trafiksäkerhetsverket befogenhet att meddela närmare föreskrifter om de väsentliga kraven, tillhandahållande på marknaden av delvis färdigställda vattenfarkoster samt tillhandahållande på marknaden och ibruktagande av utrustning och motorer som kan fästas på vattenfarkoster. Enligt 7 § i den föreslagna lagen meddelar Trafiksäkerhetsverket närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iaktas vid bedömningen av överensstämmelse och om de dokument som avses i 9 §.

Trafiksäkerhetsverket får med stöd av 27 och 30 § meddela närmare föreskrifter om de anmälda organens uppgifter vid bedömning av en färdigställd fritidsbåt, kraven på ett anmält organs personal samt de ansökningsdokument som krävs av den som ansöker om att bli ett anmält organ.

I samband med beredningen av lagförslaget har det beretts en föreskrift av Trafiksäkerhetsverket som meddelas med stöd av lagen och som gäller säkerhet och buller i fråga om fritidsbåtar och vattenskotrar samt om buller och avgasutsläpp från motorer som installeras i fritidsbåtar och på vattenskotrar. Föreskriften ska innehålla sådana bestämmelser som krävs för genomförandet av direktivet om fritidsbåtar och som inte behöver tas in i lagen. Det föreslås att det i den nya föreskriften tas in sju bilagor genom vilka bilagorna till EU:s direktiv om fritidsbåtar genomförs. Två av bilagorna till direktivet om fritidsbåtar behöver dock inte utfärdas genom författningar på lägre nivå. Bilagorna i fråga gäller utrustning som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om fritidsbåtar (bilaga II) och som fastställs i definitionen av utrustning i lagförslaget, samt bedömning av överensstämmelse av färdigbyggd produkt (bilaga V).

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Normgivningsbemyndigande

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan statsrådet utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat. Dessutom följer av grundlagen att de frågor som bemyndigandet gäller måste preciseras exakt i lag. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis krävt att regleringen ska vara exakt och noga avgränsad för att ett bemyndigande ska få tas in i en lag (GrUU 16/2002 rd s.2, GrUU 19/2002 rd s. 5, GrUU 1/2004 rd s. 2 och GrUU 17/2010 rd s. 2). Av lagen ska det tydligt framgå vad avsikten är att det ska föreskrivas om genom förordning. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis i fråga om tillämpningen av 80 § 2 mom. konstaterat att det ställs mera långtgående krav på att de frågor som ett bemyndigande att utfärda rättsnormer omfattar ska vara noggrant definierade i lagen än det allmänna kravet på exakt avgränsning som gäller

ett sådant bemyndigande. Bemyndigandet ska enligt en uttrycklig bestämmelse i grundlagen ha ett exakt avgränsat tillämpningsområde (GrUU 46/2001 rd, s. 3/I, och GrUU 16/2002 rd, s. 2/II). Sett ur ett grundlagsperspektiv är andra myndigheters normgivningsrätt endast undantagsfall (GrUB 10/1998 rd, s. 23/II, och GrUU 16/2002 rd, s. 2/I). I samband med grundlagsreformen nämndes som exempel på en myndighets normgivningsbefogenhet teknisk reglering av smärre detaljer som inte inbegriper prövningsrätt i någon större utsträckning (RP 1/1998 rd, s. 134 första spalten, se även GrUU 16/2002 rd, s. 2/I och GrUU 19/2002 rd, s. 5/I). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis också behandlat tolkningen av ”särskilda skäl” i 80 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 17/2004 rd, s. 3/II). Enligt utskottets praxis har som särskilda skäl betraktats att verksamheten har många yrkesmässiga särdrag. Grundlagsutskottet har också understrukit att tolkningen av bemyndigandebestämmelserna och innehållet i bestämmelser som utfärdas med stöd av bemyndigandebestämmelserna inskränks direkt av 80 § 1 och 2 mom. i grundlagen (GrUU 48/2001 rd, s. 4, GrUU 1/2004 rd, s. 2 och GrUU 19/2006 rd, s. 3). Den föreslagna lagen om fritidsbåtar innehåller några ställen där det föreslås att Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare tekniska föreskrifter om de frågor som avses i paragraferna. Vid beredningen av befogenheterna har de krav som grundlagen ställer i anslutningen till ärendet beaktats. Syftet med Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter är att ta in bilagorna till direktivet om fritidsbåtar i den nationella lagstiftningen. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 5/2013 rd) konstaterat att hänvisningstekniken bör undvikas vid genomförandet av direktiv. Problemet med hänvisningstekniken är enligt utskottets uppfattning att hänvisningen är dynamisk: den syftar till att så att säga på förhand genomföra också framtida EU-bestämmelser, i praktiken främst kommande ändringar av bilagorna till direktivet. Utskottet betonade att ett betydligt tydligare förfarande än dynamiska hänvisningar på lagnivå vore att ta in de tekniska bestämmelserna i en förordning som utfärdas med stöd av ett normalt bemyndigande. Bilagorna till direktivet om fritidsbåtar gäller tekniska detaljer, och de ändras vid behov årligen. Det är därför ändamålsenligt att bilagorna till direktivet sätts i kraft genom föreskrifter av Trafiksäkerhetsverket. Bemyndigandet att meddela föreskrifter kopplas dessutom till bilagorna till direktivet om fritidsbåtar. Därmed kommer Trafiksäkerhetsverket inte att ha prövningsrätt i fråga om innehållet i föreskrifterna, utan innehållet bestäms utifrån direktivet. Bemyndigandena finns i och har i sak anknutits till den paragraf som gäller den fråga som regleras och har utarbetats så att de är så noga avgränsade och exakta som möjligt. Bemyndigandena att meddela föreskrifter är förenade med tillräckligt individuella i lag angivna grunder för den rättsliga ställningen. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om enskildas rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Bemyndigandena strider således inte mot grundlagen.

Överföring av offentlig makt på en privat aktör

Eftersom det i lagförslaget föreslås att anmälda organ anförtros myndighetsuppgifter bör det bedömas med hänsyn till grundlagens 124 §. Enligt grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Grundlagsutskottet har konstaterat att kravet på ändamålsenlighet är en rättslig förutsättning och att det från fall till fall ska bedömas om den uppfylls (GrUU 11/2006 rd). I detta sammanhang måste man bland annat beakta vilken typ av förvaltningsuppgift det handlar om (GrUU 48/2010 rd). Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. I lagförslagets 4 kap. föreskrivs det om anmälda organ, som svarar för bedömningen av produkterna överensstämmer med kraven. I lagen finns dessutom bestämmelser enligt vilka ett anmält organ kan lägga ut vissa uppgifter på ett dotterbolag eller en underleverantör. Ett anmält organs uppgifter i anslutning till bedömningen av produkters överensstämmelse med kraven kan inte anses utgöra betydande utövande av offentlig makt. Eftersom anmälda organ redan med stöd av lagen från 2005 har utfört dessa uppgifter innebär lagförslaget ingen ändring av det rådande

läget. När det i unionslagstiftningen om harmonisering förutsätts att en viss produkt genomgår en bedömning av överensstämmelse med kraven, måste de förfaranden som används väljas bland de moduler som preciseras i bilaga II i enlighet med kriterierna. I praktiken avses med detta i vilken omfattning tillverkaren måste anlita ett anmält organ för att bedöma om produkten eller produktionen stämmer överens med kraven.

Att rättssäkerheten tillgodoses och kraven på god förvaltning uppfylls på det sätt som anges i 124 § i grundlagen säkerställs bland annat genom bestämmelser om behörighetskrav för anmälda organ och tillsyn över verksamheten.

Enligt lagförslaget utövar Trafiksäkerhetsverket tillsyn över de anmälda organens verksamhet. Trafiksäkerhetsverket har rätt att få sådana uppgifter om organens förvaltning och ekonomi, personalens tekniska kompetens och bedömningar som organen har utfört samt om bedömningsförfaranden enligt denna lag och om de intyg över överensstämmelse och de EU-typintyg som organen har utfärdat som det behöver för tillsynsuppdraget.

I lagförslaget tas det även in hänvisningar till de allmänna förvaltningslagarna, trots att grundlagsutskottet har ansett att det inte längre är nödvändigt att i lag hänvisa till dem (GrUU 13/2010 rd, GrUU 46/2002 rd s. 9, GrUU 33/2004 rd s. 7/II och GrUU 11/2006 rd s. 3). Grundlagsutskottet har dock ansett att man kan hänvisa till de allmänna förvaltningslagarna så länge paragrafens förteckning över vilka allmänna förvaltningslagar som ska tillämpas är heltäckande (GrUU 37/2010 rd).

I lagförslagens 55 § finns bestämmelser om förfarandet för omprövning av och sökande av ändring i beslut av anmälda organ. Omprövning av ett beslut som ett anmält organ fattat får begäras hos det anmälda organet på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen. I ett beslut som ett anmält organ har meddelat med anledning av begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grundlagsutskottet har ansett att ett offentligt förvaltningsuppdrag är villkorat med att de som har hand om det handlar under tjänsteansvar utan att uttryckligen ta ställning till om utövande av offentlig makt är en förutsättning för tjänsteansvar (GrUU 1/2008 rd och GrUU 33/2004 rd). Utskottet har dock ansett att ett lagförslag där det straffrättsliga tjänsteansvaret begränsas till utövande av offentlig makt motsvarar kraven enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 59/2010 rd). På den som är anställd hos ett anmält organ eller dennes underleverantör ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas när han eller hon utför uppgifter som avses i den föreslagna lagen.

I 5 kap. 40 § i lagförslaget föreskrivs det om myndigheternas möjlighet att anlita utomstående sakkunniga när undersökningar, provningar och riskbedömningar görs, och i paragrafen anges också de krav som gäller utomstående sakkunniga. Det rör sig om en offentlig förvaltningsuppgift för vilken tillsynsmyndigheten enligt bestämmelsen får anlita en utomstående sakkunnig. Enligt grundlagen ska rättssäkerheten och kraven på god förvaltning garanteras när offentliga förvaltningsuppgifter överförs på andra än myndigheter. Enligt grundlagsutskottets utlåtandepaxis (GrUU 18/2007 rd, GrUU 20/2006 rd och GrUU 33/2004 rd) kräver skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift att allmänna förvaltningslagar tillämpas på behandlingen av ärendet och att personalen handlar under tjänsteansvar.

Andra grundläggande rättigheter

Vid utarbetandet av de bestämmelser i lagförslaget som gäller marknadstillsyn och myndigheternas rätt att få information har frågor som gäller de grundläggande fri- och rättigheterna beaktats. Av denna orsak får t.ex. den inspektion samt det tagande för undersökning och provning som avses i 38 och 39 § inte utsträcka sig till utrymmen som används för boende av permanent karaktär. Vid inspektionerna ska förvaltningslagens 39 § iakttas. Bestämmelserna är avgränsade i den mån det är nödvändigt med tanke på ett effektivt utövande av tillsynen. I lagförslaget finns dessutom bestämmelser om rättsmedel som är effektiva med tanke på tillsynsobjektet. Genom tillsynen strävar man efter att skydda människors säkerhet och hälsa samt egendom och miljön, och de föreslagna tillsynsbestämmelserna anses vara motiverade för att skydda dessa viktiga intressen.

Förbudet att överlåta fritidsbåtar och därtill relaterade produkter innebär också ett ingrepp i den näringsfrihet som tryggas i 18 § 1 mom. i grundlagen. Inskränkningar av näringsfriheten ska vara exakta och väl avgränsade. Inskränkningarnas väsentliga innehåll liksom deras omfattning och förutsättningarna för dem ska framgå av lagen (GrUU 13/2014 rd). Förslaget innehåller flera nya, preciserande skyldigheter för verksamhetsutövarna som grundar sig på EU:s produktreglering. Skyldigheterna betonar ytterligare det ansvar som de som tillverkar produkter som omfattas av lagen och de som importerar produkterna till EU har, samt preciserar distributörernas skyldigheter.

Ändringarna hänför sig i synnerhet till de skyldigheter t.ex. i fråga om namngivning av leveranskedjan och skyldighet att bevara dokument som hänför sig till märkning av produkter och som förbättrar produkternas spårbarhet och förtydligar ansvarsfördelningen. För den föreslagna regleringen kan det anföras godtagbara skäl som hör samman med främjande av befolkningens hälsa och en hälsosam miljö. I detta perspektiv kan de föreslagna bestämmelserna som begränsar näringsfriheten anses motiverade. Genom tillsynen strävar man efter att skydda människors säkerhet och hälsa samt egendom och miljön, och de föreslagna tillsynsbestämmelserna anses vara motiverade för att skydda dessa viktiga intressen. I lagförslaget finns bestämmelser om rättsmedel som är effektiva med tanke på tillsynsobjektet.

I enlighet med vad som anføres ovan innehåller den föreslagna lagen inga sådana begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna som är problematiska med tanke på grundlagen. De föreslagna bestämmelserna som gäller överföring av uppgifter på andra än myndigheter är också de förenliga med grundlagen. Därmed är det motiverat att anse att lagförslaget i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa att de produkter som hör till lagens tillämpningsområde överensstämmer med kraven till skydd för människors säkerhet och hälsa, för egendom och för miljön från farliga egenskaper hos fritidsbåtar, vattenskotrar och utrustningen i dem samt från avgasutsläpp och buller från motorerna i fritidsbåtar och vattenskotrar.

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

- 1) fritidsbåtar och delvis färdigställda fritidsbåtar,
- 2) vattenskotrar och delvis färdigställda vattenfarkoster,
- 3) vattenfarkosters utrustning,
- 4) motorer som är installerade eller som är särskilt avsedda att installeras i vattenfarkoster,
- 5) i vattenfarkoster installerade motorer som har genomgått omfattande motorändringar,
- 6) vattenfarkoster som har genomgått omfattande ombyggnad.

3 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på

- 1) vattenfarkoster som är avsedda endast för tävlingsbruk, inklusive roddtävlingsbåtar och övningsroddbåtar som betecknas så av tillverkaren,
- 2) kanoter och kajaker som har konstruerats för att enbart framdrivas med mänsklig kraft, gondoler eller vattencyklar,
- 3) vindsurfingbrädor som har konstruerats för att enbart framdrivas av vinden och som styrs av en stående person,
- 4) surfingbrädor,
- 5) före 1950 konstruerade veteranvattenfarkoster i original eller individuella kopior av avsedda vattenfarkoster, byggda huvudsakligen av ursprungligt material och betecknade som sådana av tillverkaren,

RP 109/2015 rd

- 6) experimentvattenfarkoster, förutsatt att de inte senare släpps ut på marknaden,
- 7) vattenfarkoster byggda för eget bruk, förutsatt att de inte släpps ut på marknaden under en femårsperiod räknat från ibruktagandet av vattenfarkosten,
- 8) vattenfarkoster som är särskilt avsedda för att ha besättning och befordra passagerare kommersiellt, oavsett antalet passagerare,
- 9) undervattensbåtar,
- 10) svävare,
- 11) bärplansbåtar,
- 12) ångdrivna vattenfarkoster med ett yttre förbränningssystem som drivs med kol, koks, ved, olja eller gas, eller
- 13) amfibiefordon, det vill säga motorfordon som är utrustade med hjul eller band och som kan framföras både i vatten och på land.

De krav i fråga om avgasutsläpp som det föreskrivs om i denna lag eller med stöd av denna lag tillämpas inte på

- 1) motorer som är installerade eller som är avsedda att installeras i
 - a) vattenfarkoster avsedda endast för tävlingsbruk, vilka betecknas så av tillverkaren,
 - b) experimentvattenfarkoster, förutsatt att de inte släpps ut på marknaden,
 - c) vattenfarkoster som är särskilt avsedda för att ha besättning och befordra passagerare kommersiellt, oavsett antalet passagerare,
 - d) undervattensbåtar,
 - e) svävare,
 - f) bärplansbåtar,
 - g) amfibiefordon, det vill säga motorfordon som är utrustade med hjul eller band och som kan framföras både i vatten och på land,
- 2) originalexemplar eller individuellt byggda kopior av gamla motorer, som är baserade på en konstruktion från före 1950, som inte tillverkas i serier och som är installerade i vattenfarkoster som avses i 1 mom. 5 eller 7 punkten, eller
- 3) motorer byggda för eget bruk, förutsatt att de inte släpps ut på marknaden under en femårsperiod räknat från ibruktagandet av vattenfarkosten.

De bullernivåkrav som anges i denna lag tillämpas inte på vattenfarkoster som avses i 2 mom. 1 punkten. Bullernivåkraven tillämpas inte heller på vattenfarkoster byggda för privat eget bruk, om de inte släpps ut på marknaden under en femårsperiod räknat från ibruktagandet av vattenfarkosten.

4 §

Trafiksäkerhetsverkets rätt att bevilja undantag

Trafiksäkerhetsverket kan av särskilda skäl bevilja undantag från kraven i denna lag för enskilda vattenfarkoster, om undantaget inte försämrar vattenfarkostens säkerhet.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *direktivet om fritidsbåtar* Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG,
- 2) *vattenfarkost* en fritidsbåt eller vattenskotter; den omständighet att samma vattenfarkost kan hyras ut eller användas för sport- och fritidsutbildning hindrar inte vattenfarkosten från att höra till denna lags tillämpningsområde, när farkosten släpps ut på marknaden för rekreativ ändamål,

- 3) *fritidsbåt* varje vattenfarkost, undantaget vattenskotrar, avsedd för sport eller fritidsverksamhet, oavsett typ och framdrivningssätt, med en skrovlängd på minst 2,5 och högst 24 meter,
- 4) *vattenskoter* en vattenfarkost avsedd för sport eller fritidsverksamhet, vars längd understiger 4 meter med en motor med ett vattenjetaggregat som främsta drivkälla och som konstruerats för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på farkosten,
- 5) *vattenfarkost byggd för eget bruk* vattenfarkost som användaren i huvudsak själv har byggt för eget bruk,
- 6) *motor* motor som arbetar enligt ottoprincipen eller med kompressionständning och som är direkt eller indirekt avsedd för framdrivning av en fritidsbåt eller vattenskotter,
- 7) *utrustning* följande utrustning som är avsedd för installation i vattenfarkoster, när den släpps ut på marknaden separat:
- a) gnistskyddade anordningar för bensindrivna inombordsmotorer och bensindrivna motorer med inu-drev samt utrymmen för bensintankar,
 - b) skyddsanordningar som hindrar utombordsmotorer från att startas när en växel är ilagd,
 - c) rattar, styrmekanismer och styrkabelsatser,
 - d) bränsletankar som är avsedda för fast installation och bränsleslangar, samt
 - e) prefabricerade luckor och fönster,
- 8) *delvis färdigställd vattenfarkost* en båt eller vattenskotter som består av endast ett skrov eller ett skrov och en eller flera komponenter,
- 9) *omfattande motorändringar* sådana ändringar i en motor som
- a) kan göra att motorn överskrider de gränser för avgasutsläpp som det föreskrivs om med stöd av denna lag,
 - b) ökar motorns nominella effekt med mer än 15 procent,
- 10) *omfattande ombyggnad* sådan ombyggnad av en vattenfarkost som
- a) ändrar vattenfarkostens framdrivningssätt,
 - b) innebär omfattande motorändringar, eller
 - c) ändrar en vattenfarkost i sådan utsträckning att den möjligen inte uppfyller de väsentliga säkerhets- och miljökrav som det föreskrivs om i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 11) *produkter* fritidsbåtar, vattenskotrar, delvis färdigställda vattenfarkoster, motorer och utrustning som omfattas av denna lag samt dessutom vattenfarkoster som genomgått omfattande ombyggnad och motorer som genomgått omfattande motorändringar,
- 12) *framdrivningssätt* den metod med vilken en vattenfarkost framdrivs,
- 13) *motorfamilj* tillverkarens gruppering av motorer vilka genom sin konstruktion har likartade egenskaper vad gäller avgasutsläpp eller buller,
- 14) *skrovlängd* skrovets längd, uppmätt i enlighet med den harmoniserade standarden,
- 15) *tillhandahållande på marknaden* leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på marknaden inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,
- 16) *utsläppande på marknaden* tillhandahållande av en produkt för första gången på Europeiska unionens eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdets marknad,
- 17) *ibruktagande* första gången en produkt som hör till denna lags tillämpningsområde används av slutanvändaren inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 18) *tillverkare* varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför denna produkt, i eget namn eller under eget varumärke,
- 19) *auktoriserad representant* en fysisk eller juridisk person som är etablerad i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilt angivna uppgifter,

20) *importör* en fysisk eller juridisk person som är etablerad i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som släpper ut en produkt från ett land utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på marknaden,

21) *privatimportör* en fysisk eller juridisk person som är etablerad i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett land utanför unionen till unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i syfte att ta den i bruk för egen del,

22) *distributör* en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

23) *verksamhetsutövare* tillverkare, auktoriserade representanter, importörer och distributörer,

24) *harmoniserad standard* en europeisk standard som antagits på grundval av Europeiska kommissionens begäran för tillämpningen av unionslagstiftningen om harmonisering,

25) *ackreditering* en förklaring från ett nationellt ackrediteringsorgan om att ett organ för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i harmoniserade standarder och, i förekommande fall, eventuella ytterligare krav, bland annat de som fastställs i sektorsspecifika program, för att utföra specifika bedömningar av överensstämmelse,

26) *nationellt ackrediteringsorgan* det enda organet i en medlemsstat som har statligt beaktande att genomföra ackrediteringar,

27) *bedömning av överensstämmelse* ett förfarande där det bedöms om de krav i fråga om en produkt som anges i denna lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av denna lag uppfylls,

28) *bedömning av färdigbyggd produkt* det förfarande som tillämpas för att bedöma överensstämmelsen för en produkt, när tillverkaren inte har tagit på sig ansvaret för att produkten överensstämmer med de föreskrivna kraven,

29) *anmält organ* ett organ som utför kalibrering, provning, certifiering och kontroller eller andra åtgärder som hör till bedömningen av överensstämmelse,

30) *återkallelse* varje åtgärd som syftar till att dra tillbaka en produkt som redan har tillhandahållits slutanvändaren,

31) *tillbakadragande* varje åtgärd som syftar till att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

32) *marknadstillsyn* den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de krav som fastställs i tillämplig unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset,

33) *CE-märkning* märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten är förenlig med kraven i den unionslagstiftning om harmonisering där det föreskrivs att detta märke ska anbringas,

34) *unionslagstiftning om harmonisering* all unionslagstiftning som harmoniserar villkoren för saluföring av produkter,

35) *förordningen om ackreditering och marknadskontroll* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

2 kap.

Produkters överensstämmelse med kraven

6 §

Krav i fråga om produkter

En produkt får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk endast om den inte äventyrar människors säkerhet och hälsa eller medför fara för egendom eller miljön när den är korrekt underhållen och används för avsett ändamål.

En produkt som ska tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk ska uppfylla de väsentliga krav som anges i bilaga I till direktivet om fritidsbåtar i fråga om konstruktion och byggande av produkten, avgasutsläpp från motorerna samt bullernivåer.

En delvis färdigställd vattenfarkost får tillhandahållas på marknaden, om tillverkaren eller importören lämnar en försäkran om att farkosten är avsedd att färdigställas av någon annan.

Utrustning som är försedd med CE-märkning och en sådan skriftlig EU-försäkran om överensstämmelse som avses i direktivet om fritidsbåtar får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk, om den är avsedd att monteras på en vattenfarkost.

En produkt anses uppfylla kraven i denna lag och i bestämmelser som har utfärdats eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den, om produkten överensstämmer med de harmoniserade standarder som gäller den eller med de delar av dem till vilka hänvisningar har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning.

Även om en produkt inte uppfyller kraven i denna lag, får produkten förevisas på utställningar, mässor, förevisningar och i andra motsvarande situationer, om den som förevisar produkten samtidigt klart meddelar att produkten inte är förenlig med denna lag och att den inte får tillhandahållas eller tas i bruk förrän den uppfyller kraven i denna lag.

Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare föreskrifter om de väsentliga krav som avses i 2 mom., den försäkran som avses i 3 mom. samt den EU-försäkran om överensstämmelse som avses i 4 mom.

7 §

Bedömning av överensstämmelse

Innan en produkt släpps ut på marknaden ska den genomgå en lämplig bedömning av överensstämmelse för att säkerställa att den uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den.

Om det är fråga om en bedömning av färdigbyggd produkt, ska följande personer se till att produktens överensstämmelse med kraven bedöms:

1) privatimportören före ibruktagandet av en produkt, om tillverkaren inte har gjort en bedömning av produkten,

2) en fysisk eller juridisk person som släpper ut en motor som har genomgått omfattande motorändringar eller en vattenfarkost som har genomgått en omfattande ombyggnad på marknaden eller tar i bruk en sådan, eller som ändrar användningsändamålet för en vattenfarkost som tidigare inte har hört till denna lags tillämpningsområde så att produkten börjar höra till tillämpningsområdet; bedömningen ska då göras innan produkten tas i bruk eller släpps ut på marknaden,

3) en fysisk eller juridisk person som släpper ut en vattenfarkost som har byggts för eget bruk på marknaden innan den tidsfrist på fem år som anges i 3 § 1 mom. 7 punkten har förflutit; bedömningen ska då göras innan produkten släpps ut på marknaden.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iakttas vid bedömning av överensstämmelse i enlighet med Europeiska unionens rättsakter.

8 §

CE-märkning och identifikationsnummer

För påvisande av överensstämmelse med kraven ska vattenfarkoster, utrustning och motorer förses med CE-märkning innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk.

Bestämmelser om de allmänna principerna för CE-märkning finns i artikel 30 i förordningen om ackreditering och marknadskontroll. Utöver vad som föreskrivs i den artikeln ska CE-märkningen anbringas så att den framträder på ett synligt, lättläsligt och outplånligt sätt på

- 1) tillverkarskylten på en vattenfarkost; tillverkarskylten ska monteras separat från vattenfarkostens identifikationsnummer,
- 2) utrustning eller, om CE-märkningen inte får plats på utrustningen, på utrustningens förpackning eller det dokument som medföljer i förpackningen, och
- 3) motorn.

Bredvid CE-märkningen ska det anmälda organets identifikationsnummer fästas, om organet medverkar vid kontrollen av produktionen eller vid bedömningen av en färdigbyggd produkt. För anbringandet av identifikationsnumret ansvarar organet självt eller efter dess anvisningar tillverkaren eller dennes auktoriserade representant eller en i 7 § 2 mom. avsedd fysisk eller juridisk person. CE-märkningen och identifikationsnumret får åtföljas av ett piktogram eller något annat märke som anger en särskild risk eller ett särskilt användningsområde.

9 §

Dokument som åtföljer produkter samt språket i dokumenten

När följande produkter tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk ska de åtföljas av en EU-försäkran om överensstämmelse som visar att produkten överensstämmer med kraven:

- 1) vattenfarkoster,
- 2) utrustning, när den släpps ut på marknaden separat och är avsedd att fästas på en vattenfarkost,
- 3) motorer, och
- 4) en motor som har ändrats för att installeras i en vattenfarkost.

En delvis färdigställd vattenfarkost ska åtföljas av en försäkran från tillverkaren eller importören av delvis färdigställda vattenfarkoster.

Varje produkt ska åtföljas av en instruktionsbok för ägaren som innehåller instruktioner och säkerhetsinformation som gäller produkten.

De dokument som avses i denna paragraf ska finnas tillgängliga åtminstone på finska och svenska, och språket ska vara begripligt.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de dokument som avses i denna paragraf.

3 kap.

Verksamhetsutövares och privatimportörers skyldigheter

10 §

Tillverkarens skyldighet att säkerställa att en produkt överensstämmer med kraven och att upprätta dokumentation som gäller produkten

Tillverkaren ska säkerställa att en produkt som släpps ut på marknaden har konstruerats och tillverkats i enlighet med de väsentliga krav som anges i bilaga I till direktivet om fritidsbåtar.

RP 109/2015 rd

Tillverkaren ska se till att produkten genomgår en lämplig bedömning av överensstämmelse. Vid bedömningen ska enligt behov användas ett i 27 § avsett anmält organ. När det har visats att produkten överensstämmer med kraven ska tillverkaren upprätta en i 9 § 1 mom. avsedd EU-försäkran om överensstämmelse och förse produkten med CE-märkning i enlighet med 8 §.

Tillverkaren ska upprätta teknisk dokumentation av vilken framgår att produkten överensstämmer med kraven och bevara dokumentationen och en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse i tio år från det att produkten har släppts ut på marknaden. Tillverkaren ska se till att produkten åtföljs av en i 9 § avsedd instruktionsbok.

Trafiksäkerhetsverket kan meddela närmare föreskrifter om den tekniska dokumentation som avses i 3 mom.

11 §

Tillverkarens skyldighet att säkerställa att serietillverkning överensstämmer med kraven

Tillverkaren ska se till att en produkt som framställts genom serietillverkning överensstämmer med kraven. Tillverkaren ska på tillbörligt sätt beakta ändringar i konstruktionen av en produkt eller en produkts egenskaper och ändringar i de harmoniserade standarder som produkten uppges överensstämma med.

12 §

Tillverkarens skyldighet att prova produkter

Tillverkaren ska prova produkter som tillhandahålls på marknaden, när bedömningen av överensstämmelsen så kräver, eller på begäran av Trafiksäkerhetsverket när verket anser att provning behövs för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet.

Tillverkaren ska undersöka produkter som inte överensstämmer med kraven, klagomål som gäller produkter och återkallelser av produkter och vid behov föra bok över dem samt informera distributörerna om denna tillsyn och om de åtgärder som den föranlett.

13 §

Tillverkarens skyldighet att säkerställa produktens spårbarhet och att ge sina kontaktuppgifter

Tillverkaren ska se till att produkten är försedd med typ-, parti- eller serienummer eller någon annan märkning genom vilken produkten kan identifieras. Om de uppgifter som krävs inte ryms på utrustningen, ska uppgifterna anges på förpackningen eller i ett dokument som medföljer produkten.

Tillverkaren ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en adress där tillverkaren kan nå antingen på produkten eller, om det inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som medföljer produkten. Dessa uppgifter ska dessutom anges på tillverkarens webbplats.

14 §

Tillverkarens skyldighet att vidta korrigerande åtgärder, informera om risker och samarbeta med myndigheterna

Om tillverkaren har skäl att misstänka att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte överensstämmer med kraven i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av

den, ska tillverkaren utan dröjsmål vidta åtgärder för att produkten ska bli överensstämmande med kraven eller för att dra tillbaka den från marknaden eller vid behov återkalla produkten.

Om tillverkaren får kännedom om eller utifrån de uppgifter som tillverkaren förfogar över och med stöd av sin yrkesskicklighet borde kunna sluta sig till att en produkt kan medföra fara, ska tillverkaren utan dröjsmål underrätta Trafiksäkerhetsverket om saken och samtidigt lämna detaljerade uppgifter om den bristande överensstämmelsen och de åtgärder som tillverkaren redan har vidtagit med tanke på faran.

Tillverkaren ska på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket ge verket alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven. Uppgifterna ska ges på finska eller svenska eller på något annat språk som Trafiksäkerhetsverket godkänner. Tillverkaren ska på begäran av Trafiksäkerhetsverket samarbeta med verket för att undanröja risker med produkter som tillverkaren har släppt ut på marknaden.

15 §

Auktoriserad representant

Tillverkaren får genom en skriftlig fullmakt utse en representant för sig.

En auktoriserad representant ska utföra de uppgifter som tillverkaren bemyndigat representanten att utföra. Representanten kan i fullmakten åtminstone bemyndigas att

1) i tio år från det att produkten har släppts ut på marknaden bevara den kopia av EU-försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen för att kunna uppvisa denna för den myndighet som ansvarar för tillsynen av denna lag,

2) på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket lämna alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven,

3) på begäran av Trafiksäkerhetsverket samarbeta med verket i åtgärder vars syfte är att undanröja risker med produkter som omfattas av representantens fullmakt.

En auktoriserad representant får inte ges i uppgift att i enlighet med 10 § 1 mom. säkerställa att en produkt överensstämmer med kraven och upprätta teknisk dokumentation i anknytning till det.

16 §

Importörens skyldighet att försäkra sig om att en produkt överensstämmer med kraven och upprätta dokumentation samt skyldighet att informera om brister

En importör får endast släppa ut produkter som överensstämmer med kraven på marknaden. Innan en produkt släpps ut på marknaden ska importören säkerställa att tillverkaren har utfört en adekvat bedömning av överensstämmelse och upprättat teknisk dokumentation. Dessutom ska importören säkerställa att produkten är försedd med CE-märkning, att produkten åtföljs av en EU-försäkran om överensstämmelse och en instruktionsbok och att produkten är försedd med de märkningar som avses i 13 § och som gör att produkten kan spåras.

Om importören har skäl att misstänka att en produkt inte överensstämmer med kraven i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den, får importören inte släppa ut produkten på marknaden förrän den överensstämmer med kraven. Om produkten kan medföra fara, ska importören underrätta tillverkaren och Trafiksäkerhetsverket om detta.

Importören ska dessutom säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med kraven under den tid som importören har ansvar för produkten.

RP 109/2015 rd

17 §

Importörens skyldighet att uppge sina kontaktuppgifter

Tillverkaren ska uppge namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en adress där tillverkaren kan nå antingen på produkten eller, om det inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som medföljer produkten. Dessa uppgifter ska dessutom uppges på importörens webbplats.

18 §

Importörens skyldighet att prova produkter

Importören ska prova produkter som tillhandahålls på marknaden, när Trafiksäkerhetsverket begär provning för att det anser att provning behövs för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet.

Importören ska undersöka produkter som inte överensstämmer med kraven, klagomål som gäller produkter och återkallelser av produkter och vid behov föra bok över dem samt informera distributörerna om denna tillsyn och om åtgärder som den föranlett.

19 §

Importörens skyldighet att vidta korrigerande åtgärder, informera om risker och samarbeta med myndigheterna

Om importören har skäl att misstänka att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte överensstämmer med kraven i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den, ska importören utan dröjsmål vidta åtgärder för att produkten ska bli överensstämmande med kraven, för att dra tillbaka den från marknaden eller för att vid behov återkalla produkten.

Om importören får kännedom om eller utifrån de uppgifter som importören förfogar över och med stöd av sin yrkesskicklighet borde kunna sluta sig till att en produkt kan medföra fara, ska importören utan dröjsmål underrätta Trafiksäkerhetsverket om saken och samtidigt lämna detaljerade uppgifter om den bristande överensstämmelsen och de åtgärder som importören redan har vidtagit med tanke på faran.

Importören ska på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket ge verket alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven. Uppgifterna ska ges på finska eller svenska eller på något annat språk som Trafiksäkerhetsverket godkänner. Importören ska på begäran samarbeta med Trafiksäkerhetsverket för att undanröja risker med produkter som importören har släppt ut på marknaden.

20 §

Importörens skyldighet att bevara dokumentation

Importören ska i tio år från det att en produkt har släppts ut på marknaden bevara en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen så att Trafiksäkerhetsverket har tillgång till dem.

21 §

Distributörens skyldigheter vid tillhandahållande av en produkt på marknaden

När en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska distributören vara omsorgsfull och beakta kraven i denna lag på tillbörligt sätt.

Innan en produkt tillhandahålls på marknaden ska distributören kontrollera att produkten är försedd med CE-märkning och att produkten åtföljs av en EU-försäkran om överensstämmelse och en instruktionsbok. Distributören ska också kontrollera att produkten är försedd med de märkningar som avses i 12 och 17 § och som gör att produkten kan spåras.

Om en distributör har skäl att misstänka att en produkt inte överensstämmer med kraven i denna lag, får distributören inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den överensstämmer med kraven. Om produkten kan medföra fara, ska distributören underrätta tillverkaren eller importören och Trafiksäkerhetsverket om saken.

Distributören ska dessutom säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med kraven under den tid som distributören har ansvar för produkten.

22 §

Distributörens skyldighet att försäkra sig om korrigerande åtgärder, informera om risker och samarbeta med myndigheterna

Om distributören har skäl att misstänka att en produkt som distributören tillhandahåller på marknaden inte överensstämmer med kraven i denna lag, ska distributören försäkra sig om att det vidtas behövliga åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven, för att dra tillbaka den från marknaden eller för att vid behov återkalla den från marknaden.

Om distributören får kännedom om eller utifrån de uppgifter som distributören förfogar över och med stöd av sin yrkesskicklighet borde kunna sluta sig till att en produkt kan medföra fara, ska distributören utan dröjsmål underrätta Trafiksäkerhetsverket om saken och samtidigt lämna detaljerade uppgifter om den bristande överensstämmelsen och de åtgärder som har vidtagits.

Distributören ska på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket ge verket alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven. Distributören ska på begäran samarbeta med Trafiksäkerhetsverket för att undanröja risker med produkter som distributören har tillhandahållit på marknaden.

23 §

Tillämpning av tillverkarens skyldigheter på importör och distributör

På en importör och en distributör tillämpas samma skyldigheter som på tillverkaren, om de släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar på en produkt som redan har släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i denna lag kan påverkas.

24 §

En privatimportörs skyldigheter före ibruktagandet av en produkt

Om tillverkaren inte tar ansvar för att en produkt överensstämmer med kraven i denna lag, ska privatimportören före ibruktagandet av produkten säkerställa att den är konstruerad och tillverkad i enlighet med de väsentliga kraven.

RP 109/2015 rd

Privatimportören ansvarar för att det görs en bedömning av produktens överensstämmelse med kraven, att det upprättas en EU-försäkran om överensstämmelse för produkten och att produkten förses med CE-märkning. Privatimportören ska säkerställa att produkten förses med namn och adress till det anmälda organ som har bedömt produktens överensstämmelse med kraven.

Om den tekniska dokumentation som krävs inte fås från tillverkaren, ska privatimportören se till att den upprättas med hjälp av lämplig expertis. En privatimportör ska i tio års tid bevara den tekniska dokumentationen och en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse så att Trafiksäkerhetsverket har tillgång till dem. Privatimportören ska på motiverad begäran av Trafiksäkerhetsverket ge verket alla uppgifter och dokument som behövs för att visa att en produkt överensstämmer med kraven. Uppgifterna ska ges på finska eller svenska eller på något annat språk som myndigheten godkänner. Privatimportören ska på begäran samarbeta med Trafiksäkerhetsverket för att undanröja risker med den importerade produkten.

25 §

Uppgifter om verksamhetsutövare som har levererat produkter

En verksamhetsutövare ska på begäran ge Trafiksäkerhetsverket uppgifter om de verksamhetsutövare som har levererat produkter till verksamhetsutövaren och som denne har levererat produkter till.

En verksamhetsutövare ska bevara de uppgifter som avses i 1 mom. i tio år från det att produkten har levererats till verksamhetsutövaren eller verksamhetsutövaren har levererat produkten.

En privatimportör ska på begäran visa Trafiksäkerhetsverket uppgifter om den verksamhetsutövare som har levererat en produkt till privatimportören. Privatimportören ska bevara uppgifterna i fråga i tio år från det att produkten har levererats till privatimportören.

26 §

Uppgifter som ska lämnas till konsumenterna

En verksamhetsutövare ska i sin marknadsföring lämna konsumenter och personer som kan jämföras med konsumenter de uppgifter som behövs för att dessa ska kunna bedöma de faror som är förenade med produkten. Verksamhetsutövaren ska också försäkra sig om att uppgifterna ges i begriplig form. Trafiksäkerhetsverket kan kräva att en verksamhetsutövare på ett lämpligt sätt förser konsumenterna med bruksanvisningar, instruktioner, varningar och andra uppgifter som behövs med tanke på avvärijande eller förebyggande av faror som är förenade med en produkt.

Trafiksäkerhetsverket kan meddela närmare föreskrifter om innehållet i och utformningen av de uppgifter som avses i 1 mom.

4 kap.

Anmälda organ

27 §

Beslut att utse anmälda organ

Trafiksäkerhetsverket utser på ansökan de organ som har rätt att verka som anmälda organ vid bedömning av överensstämmelse. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska bifogas ansökan.

I beslutet att utse ett anmält organ definieras det anmälda organets behörighetsområde och fastställs arrangemang för tillsynen av organet samt uppställs vid behov sådana andra krav, begränsningar och villkor i fråga om organets verksamhet som säkerställer att uppgifterna utförs på behörigt sätt. Ett anmält organ kan utses för en bestämd tid eller tills vidare.

Trafiksäkerhetsverket ska underrätta Europeiska kommissionen och övriga medlemsstater inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om de anmälda organ som verket har utsett och om senare betydande ändringar som gäller organen. Ett anmält organ får vara verksamt som ett anmält organ i enlighet med denna lag, om Europeiska kommissionen och Europeiska unionens medlemsstater inte reser invändningar mot anmälan om att utse organet. Tidsfristen för invändningar är två veckor från det att anmälan har lämnats, om ett ackrediteringsintyg har bifogats anmälan. Om det inte finns något ackrediteringsintyg, är tidsfristen för resande av invändningar två månader. Trafiksäkerhetsverket ska dessutom underrätta Europeiska kommissionen om de utvärderings- och tillsynsförfaranden som gäller de anmälda organen och om eventuella ändringar i dessa uppgifter.

Den anmälan som avses i 3 mom. ska innehålla uppgifter om vilka bedömningar av överensstämmelse det anmälda organet utför och dess bedömningsmoduler, vilka produkter det anmälda organet bedömer samt ett intyg över organets kompetens. Om det anmälda organet inte har ett ackrediteringsintyg som utfärdats av ett nationellt ackrediteringsorgan, ska till anmälan bifogas behövliga skriftliga bevis utifrån vilka det anmälda organets kompetens och tillsyn kan verifieras.

28 §

Förutsättningar för att utses till anmält organ

Förutsättningarna för att bli utsedd till anmält organ är att sökanden

- 1) är en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan,
- 2) är funktionellt och ekonomiskt oberoende,
- 3) klarar av att utföra de uppgifter som hänför sig till bedömningen av överensstämmelse,
- 4) har tillgång till tillräckligt med yrkeskunig personal, vars oberoende i verksamheten har säkerställts när det gäller kontrolluppgifter,
- 5) har en opartisk ledning och bedömningspersonal,
- 6) har tillgång till den apparatur och utrustning och de system som verksamheten förutsätter,
- 7) har en skriftlig beskrivning av de förfaranden enligt vilka bedömningarna av överensstämmelse utförs,
- 8) har en ansvarsförsäkring som är tillräcklig med hänsyn till verksamhetens kvalitet och omfattning.

Ett organ som visar att det uppfyller kraven i de tillämpliga harmoniserade standarderna eller delar av dem anses uppfylla de i 1 mom. angivna minimikraven till de delar som de tillämpliga standarderna täcker dessa krav.

Ett anmält organ kan visa att det uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom. genom en bedömning utförd av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet (Ackrediteringstjänsten FINAS).

29 §

Krav som gäller anmälda organs personal

Den personal i ett anmält organ som ansvarar för att utföra bedömningen av överensstämmelse ska ha

- 1) fullgod teknisk och yrkesinriktad utbildning, som täcker alla åtgärder i samband med bedömning av överensstämmelse för vilka det anmälda organet har anmälts,

2) tillräcklig kunskap om kraven på de bedömningar som den gör och tillräcklig befogenhet att utföra dessa bedömningar,

3) tillräcklig kännedom om och förståelse av de väsentliga kraven, de tillämpliga harmoniserade standarderna, de relevanta bestämmelserna i unionslagstiftningen om harmonisering och relevant nationell lagstiftning,

4) förmåga att upprätta intyg, protokoll och rapporter som visar att bedömningarna har gjorts.

30 §

Anmälda organs uppgifter

Ett anmält organ har till uppgift att säkerställa att de produkter som organet bedömer uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Ett anmält organ ska över bedömning utfärda relevanta intyg över överensstämmelse och EU-typintyg.

En bedömning av överensstämmelse ska utföras så att den är proportionerlig och orsakar så lite olägenhet som möjligt för verksamhetsutövaren eller privatimportören. Det anmälda organet ska vara tillräckligt omsorgsfullt vid bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven.

Om ett anmält organ anser att en produkt inte överensstämmer med kraven, ska det kräva att tillverkaren eller privatimportören utför behövliga korrigerande åtgärder. Organet får i ett sådant fall inte utfärda ett intyg över överensstämmelse.

Om det anmälda organet i samband med verksamhet som sker efter att intyget har utfärdats anser att produkten inte längre överensstämmer med kraven, ska det kräva att tillverkaren utför korrigerande åtgärder och vid behov återkalla intyget tillfälligt eller tills vidare. Om inga korrigerande åtgärder utförs eller om de inte har den effekt som krävs, ska det anmälda organet enligt behov begränsa intyget eller återkalla det tills vidare.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om anmälda organs uppgifter och de dokument som ett anmält organ utfärdar i samband med bedömningen av en färdigbyggd produkt.

31 §

Dotterbolag och underleverantörer till ett anmält organ

Ett anmält organ kan lägga ut delåtgärder inom utförandet av de uppgifter som avses i 30 § på en underleverantör eller ett dotterbolag, om underleverantören eller dotterbolaget uppfyller minimikriterierna enligt 28 § för att bli utsett till anmält organ och om underleverantören eller dotterbolaget utför uppgifterna i enlighet med de krav som anges i denna lag eller med stöd av den. Om åtgärder läggs ut på en underleverantör eller ett dotterbolag, ska det avtalas om saken med kunden. Det anmälda organet ansvarar för åtgärder som det lägger ut på en underleverantör eller ett dotterbolag.

Det anmälda organet ska se till att Trafiksäkerhetsverket har tillgång till de dokument som gäller underleverantörens eller dotterbolagets kompetens och de bedömningsuppgifter som organet har lagt ut på dem.

32 §

Anmälda organs skyldighet att delta i standardiseringsarbete och samordningsgruppens arbete

Ett anmält organ ska delta i det relevanta standardiseringsarbetet och det arbete som utförs i den samordningsgrupp för anmälda organ som inrättats av Europeiska kommissionen, eller se till att dess personal får aktuell information om detta arbete.

33 §

Anmälda organs skyldighet att lämna uppgifter

Ett anmält organ ska trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet underrätta Trafiksäkerhetsverket om

- 1) avslag, begränsning eller återkallande av intyg tillfälligt eller tills vidare,
- 2) omständigheter som inverkar på tillämpningsområdet och villkoren för det anmälda organets verksamhet för bedömning av överensstämmelse,
- 3) begäran om uppgifter i fråga om bedömningen av överensstämmelse som det har fått av den tillsynsmyndighet som ansvarar för tillsynen över att denna lag iakttas samt om
- 4) annat sådant som är nödvändigt med tanke på tillsynen enligt denna lag.

Dessutom ska det anmälda organet på begäran av Trafiksäkerhetsverket underrätta verket om de åtgärder för bedömning av överensstämmelse som har gjorts inom det anmälda organets ansvarsområde och eventuellt andra utförda åtgärder, inklusive gränsöverskridande åtgärder och underentreprenad.

Ett anmält organ ska till andra anmälda organ som utför likadana bedömningar av överensstämmelse som gäller samma produkter lämna uppgifter om negativa resultat av bedömningarna och på begäran också om positiva resultat. Ett anmält organ ska till andra anmälda organ som avses i denna lag och anmälda organ som utsetts av en annan medlemsstat i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet lämna sådana uppgifter som behövs för organens samarbete.

34 §

God förvaltning och tjänsteansvar

När anmälda organ utför offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag ska de iakttta förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999).

På den som är anställd hos ett anmält organ eller dennas underleverantör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

35 §

Tillsyn över anmälda organ och återkallande av beslut att utse ett anmält organ

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över de anmälda organens verksamhet. Trafiksäkerhetsverket har rätt att trots sekretessbestämmelserna få för utförandet av sitt tillsynsuppdrag behövliga uppgifter om organens förvaltning och ekonomi, om personalens tekniska kompetens och om bedömningar som organen har utfört samt om bedömningsförfaranden i enlighet med

RP 109/2015 rd

denna lag och om de intyg över överensstämmelse och de EU-typintyg som organen har utfärdat.

Ett anmält organ ska underrätta Trafiksäkerhetsverket om sådana förändringar i verksamheten som kan påverka förutsättningarna för organets verksamhet.

Trafiksäkerhetsverket kan begränsa ett organs verksamhet eller återkalla sitt beslut att utse ett anmält organ för viss tid eller tills vidare, om det anmälda organet inte längre uppfyller kraven i 28 § eller om organet på ett väsentligt sätt handlar i strid med denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Trafiksäkerhetsverket ska underrätta Europeiska kommissionen och andra medlemsstater inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om återkallande av beslut att utse anmälda organ.

5 kap.

Marknadstillsyn

36 §

Marknadstillsynsmyndigheter

Trafiksäkerhetsverket övervakar att produkter som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk uppfyller vad som föreskrivs i denna lag och med stöd av den.

Bestämmelser om marknadstillsyn och yttre gränskontroll i fråga om produkterna finns dessutom i förordningen om ackreditering och marknadskontroll.

37 §

Rätt till information

Trafiksäkerhetsverket har rätt att få uppgifter som är nödvändiga för utövande av tillsyn över verksamhetsutövare, privatimportörer och övriga som skyldigheterna i denna lag gäller.

Rätten att få uppgifter gäller också sådana uppgifter som är nödvändiga för utförande av uppgifter enligt denna lag och som annars skulle vara sekretessbelagda på grund av att de gäller privat affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

38 §

Inspektionsrätt

Trafiksäkerhetsverket har rätt att få tillträde till ett område eller till en lokal eller något annat utrymme, om detta behövs med tanke på den övervakning som avses i denna lag, och att där utföra inspektioner och vidta andra åtgärder som övervakningen kräver. Inspektionsrätten utsträcker sig dock inte till utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektionen ska 39 § i förvaltningslagen iakttas.

39 §

Rätt att ta produkter för undersökning och provning

Trafiksäkerhetsverket har rätt att ta produkter för undersökning och provning, om det behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

RP 109/2015 rd

Om en verksamhetsutövare eller privatimportör kräver det, ska en produkt som tagits för undersökning och provning och som har skadats repareras eller, om det inte är möjligt, ersättas enligt gängse pris, om inte det framgår att produkten strider mot vad som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den.

Om en produkt inte uppfyller vad som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga verksamhetsutövaren eller privatimportören att ersätta de nödvändiga och behövliga kostnaderna för anskaffning, undersökning och provning. De kostnader som ska ersättas ska dock stå i rimlig proportion till tillsynsåtgärderna och förseelsens art.

Tagandet för undersökning och provning får dock inte utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttas.

40 §

Anlitande av utomstående sakkunniga

Trafiksäkerhetsverket kan vid undersökningar och provningar som avses i 39 § samt vid riskbedömning anlita utomstående sakkunniga. En sakkunnig ska ha den sakkunskap och kompetens som behövs för uppgifterna i fråga. En utomstående sakkunnig ska vid behov inför Trafiksäkerhetsverket visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade undersöknings- och provningsmetoderna är tillförlitliga.

På en utomstående sakkunnig tillämpas vad som i 34 § föreskrivs om iakttagande av allmänna förvaltningslagar och om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar.

41 §

Åläggande att korrigera brist

Om Trafiksäkerhetsverket vid tillsynen konstaterar att en produkt, de dokument som gäller den eller de uppgifter som ges om den inte uppfyller vad som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, kan verket ålägga en verksamhetsutövare att inom utsatt tid vidta åtgärder för att få en produkt som släppts ut på marknaden, dokument som gäller produkten eller uppgifter som ges om den att överensstämma med kraven. Verksamhetsutövaren ska säkerställa att behövliga åtgärder genomförs på alla produkter som verksamhetsutövaren tillhandahåller på marknaden i övriga medlemsstater i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Om det är fråga om en vattenfarkost som en privatimportör har importerat för eget bruk, ska Trafiksäkerhetsverket utan dröjsmål meddela denne vilka åtgärder som ska genomföras för att produkten ska överensstämma med kraven. Verket kan ålägga en privatimportör att åtgärda bristande överensstämmelse med kraven innan en produkt tas i bruk, om produkten inte överensstämmer med kraven.

Åtgärder och tidsfrister som Trafiksäkerhetsverket ålägger med stöd av denna paragraf ska stå i rätt proportion till den fara som produkten medför. Verket ska meddela det behöriga anmälda organet om allvarliga brister som har upptäckts.

42 §

Åläggande om åtgärder för avvärjande eller minskning av fara

Om den fara för människors säkerhet eller hälsa, för egendom eller för miljön som är förenad med en produkt på ett effektivt sätt kan avvärjas eller farans omfattning avsevärt minskas genom korrigerings-, rättelse- eller informationsåtgärder, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga

RP 109/2015 rd

verksamhetsutövaren eller privatimportören att vidta sådana åtgärder inom utsatt tid och på det sätt som verket bestämmer.

Trafiksäkerhetsverket kan också bestämma att en försummad åtgärd vidtas på den försumliges bekostnad.

Om produkten inte överensstämmer med de väsentliga kraven, kan Trafiksäkerhetsverket bestämma att verksamhetsutövarens eller privatimportörens verksamhet ska avbrytas eller förbjuda verksamheten i fall där det inte genom ålägganden om åtgärder enligt 1 och 2 mom. är möjligt att förebygga den fara för människors säkerhet eller hälsa, för egendom eller för miljön som är förenad med produkten.

43 §

Förbud mot tillverkning, import, tillhandahållande på marknaden, utsläppande på marknaden och ibruktagande

Om en produkt är farlig för människors säkerhet eller hälsa, för egendom eller för miljön och faran inte på något annat sätt går att förhindra, kan Trafiksäkerhetsverket förbjuda verksamhetsutövaren att tillverka eller importera produkten, tillhandahålla eller släppa ut den på marknaden eller ta den i bruk. Verket kan samtidigt ålägga verksamhetsutövaren att effektivt och omedelbart från marknaden dra tillbaka de farliga produkterna eller de produkter som inte stämmer överens med bestämmelserna.

Verksamhetsutövaren är skyldig att för Trafiksäkerhetsverket inom den tid som verket utsatt lägga fram en utredning om hur utövaren har verkställt det åläggande att dra tillbaka produkterna från marknaden som förenats med förbudet enligt denna paragraf. Verksamhetsutövaren ska dessutom säkerställa att de behövliga åtgärderna genomförs på alla produkter som verksamhetsutövaren tillhandahåller på marknaden i övriga medlemsstater i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Om en privatimportör inte vidtar de åtgärder som avses i 41 § 2 mom., kan Trafiksäkerhetsverket förbjuda användning eller ibruktagande av produkten.

Trafiksäkerhetsverket ska underrätta det behöriga anmälda organet om allvarliga brister som har upptäckts.

44 §

Temporärt förbud

Om det är uppenbart att produkten medför fara för människors säkerhet eller hälsa, för egendom eller för miljön och faran inte på något annat sätt går att förhindra, eller om verksamhetsutövaren eller privatimportören inte inom utsatt tid vidtar åtgärder som har ålagts med stöd av 41 §, kan Trafiksäkerhetsverket temporärt meddela ett i 43 § avsett förbud under den tid som ärendet utreds.

Trafiksäkerhetsverket ska utan dröjsmål underrätta Europeiska kommissionen och övriga medlemsstater i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om ett temporärt förbud som det har meddelat. Ett temporärt förbud anses vara berättigat, om varken kommissionen eller någon av medlemsstaterna reser invändningar inom tre månader från det att underrättelsen har tagits emot.

Trafiksäkerhetsverket återkallar förbudet, när ärendet har fått ett slutligt avgörande eller när verket får en tillräcklig försäkran om att de omständigheter som föranlett det temporära förbudet har åtgärdats eller fått en lösning. När ett temporärt förbud har meddelats ska Trafiksäkerhetsverket i första hand avgöra frågan om huruvida ett i 43 § avsett förbud ska meddelas och för egen del se till att de utredningar som behövs i ärendet görs utan dröjsmål.

45 §

Åläggande om att en produkt ska förstöras

Om de förbud och ålägganden som avses i 41–44 § inte kan anses tillräckliga, kan Trafiksäkerhetsverket bestämma att en produkt som verksamhetsutövaren har i sin besittning eller en produkt som lämnats tillbaka till verksamhetsutövaren med stöd av 46 § ska förstöras eller, om detta inte anses ändamålsenligt, besluta om andra åtgärder i fråga om produkten.

46 §

Åläggande om reparation eller byte av en produkt eller om hävning av köp

När Trafiksäkerhetsverket med stöd av 43 § har meddelat ett förbud beträffande en produkt, kan verket ålägga verksamhetsutövaren att i fråga om sådana produkter som redan släppts ut på marknaden eller tagits i bruk vidta åtgärder för att avvärja den fara som hänför sig till produkten och trygga produktinnehavarens rättsliga ställning.

Genom ett åläggande enligt 1 mom. kan en verksamhetsutövare förpliktas att

1) reparera produkten så att den fara som föranleds av ett fel eller en brist i dess konstruktion eller sammansättning eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter lämnats om den avvärjs,

2) återta en produkt som kan äventyra säkerheten och hälsan för människor eller medföra fara för egendom eller miljön samt i stället ge en likadan eller likartad ofarlig produkt, eller

3) häva köpet.

Trafiksäkerhetsverket kan meddela ett åläggande enligt 1 mom. även när ett förbud som avses i 43 § inte kan meddelas på grund av att produkterna i fråga inte längre finns hos verksamhetsutövaren och det finns vägande skäl att meddela åläggandet.

47 §

Åläggande att lämna information

Om Trafiksäkerhetsverket har meddelat ett förbud enligt 43 eller 44 § eller ett åläggande enligt 46 §, kan verket inom den tid och på det sätt som det bestämmer förelägga verksamhetsutövaren att informera om förbudet eller åläggandet samt om den risk som är förenad med produkten eller användningen av den och om konsumenternas rättigheter.

Trafiksäkerhetsverket kan på verksamhetsutövarens bekostnad informera om de frågor som avses i 1 mom., om verksamhetsutövaren inte har iakttagit verkets åläggande eller om det på grund av sakens brådskande natur finns vägande skäl för detta informerande.

48 §

Meddelanden till Europeiska kommissionen och medlemsstaterna

Trafiksäkerhetsverket ska underrätta Europeiska kommissionen och övriga medlemsstater i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om resultaten av den tillsyn som verket utövat och de åtgärder som det har ålagt, om verket anser att produktens bristande överensstämmelse med kraven inte gäller endast Finlands territorium.

RP 109/2015 rd

49 §

Åtgärder i fråga om produkter vars bristande överensstämmelse med kraven har konstaterats i andra medlemsstater

Om Trafiksäkerhetsverket får vetskap om att det i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen har ålagts en temporär åtgärd som anses berättigad, ska Trafiksäkerhetsverket vidta behövliga åtgärder för att avlägsna en produkt som inte överensstämmer med kraven från den finländska marknaden.

50 §

Vite

Ett förbud eller åläggande som Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av 41–47 § ska förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är onödigt.

Trafiksäkerhetsverket kan förena skyldigheten att lämna uppgifter enligt 26 §, den uppgiftsskyldighet som avses i 6 § 6 mom. samt den skyldighet att lämna uppgifter som anges i 37 § med vite.

Vite som avses i 1 och 2 mom. döms ut av förvaltningsdomstolen på ansökan av Trafiksäkerhetsverket.

I fråga om vite, tvångsutförande och avbrytande tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

51 §

Tillsynsavgifter

Trafiksäkerhetsverket kan bestämma att verksamhetsutövaren eller privatimportören ska betala verket en avgift enligt det självkostnadsvärde som avses i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) för de kostnader som föranletts av inspektioner som varit behövliga på grund av tillsynen över efterlevnaden av ålägganden och förbud som meddelats med stöd av 41–46 §. Närmare bestämmelser om avgiften utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

52 §

Tillsynsmyndigheternas rätt att få uppgifter från andra myndigheter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trafiksäkerhetsverket och Tullen har trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att av andra myndigheter få sådana uppgifter som behövs för tillsynen enligt denna lag.

Trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter som erhållits vid utförandet av uppdrag enligt denna lag och som omfattas av sekretess lämnas ut till

1) åklagaren, polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen för förebyggande eller utredning av brott,

RP 109/2015 rd

2) miljövärd- och konsumentskyddsmyndigheterna samt Olycksutredningscentralen i fall där den handling som överläts innehåller sådana uppgifter som myndigheten behöver för att utföra sina uppdrag, och

3) andra staters behöriga myndigheter och internationella organ för uppfyllande av sådana förpliktelser som grundar sig på Europeiska unionens regelverk eller på internationella avtal som är bindande för Finland.

53 §

Allmän styrning och tillsyn

Trafiksäkerhetsverket svarar för den allmänna styrningen av samt tillsynen över tillämpningen av denna lag. Trafiksäkerhetsverket övervakar efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av den.

Tullen övervakar efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av den vid import av produkter från länder utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

54 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att lämna handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

55 §

Ändringssökande

I Trafiksäkerhetsverkets beslut om att utse ett anmält organ och återkallande av ett sådant beslut samt i Trafiksäkerhetsverkets beslut om förbud som avses i 43 § får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I övriga beslut av Trafiksäkerhetsverket och beslut av Tullen och ett anmält organ får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). I ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

I förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkallande av ett beslut om att utse ett anmält organ eller som gäller ett förbud som avses i 43 § får ändring sökas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I övriga beslut som meddelats av förvaltningsdomstolen får ändring sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ändring i ett temporärt förbud som Trafiksäkerhetsverket meddelat med stöd av 44 § får inte sökas separat genom besvär.

Ett beslut som Trafiksäkerhetsverket har fattat med stöd av 41–43 och 45–47 § ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

Ändring i ett avgiftsbeslut som Trafiksäkerhetsverket har fattat med stöd av 51 § får sökas på det sätt som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

RP 109/2015 rd

56 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) tillhandahåller en produkt på marknaden, släpper ut den på marknaden eller tar den i bruk i strid med bestämmelserna i 6–9 § eller bestämmelser som har utfärdats eller föreskrifter som har meddelats med stöd av dem eller artikel 30 i förordningen om ackreditering och marknads kontroll,

2) bryter mot den anmälningsskyldighet som avses i 14 § 2 mom., 19 § 2 mom. eller 22 § 2 mom. eller den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 26 §, eller

3) bryter mot ett förbud eller åläggande som avses i 41–47 §, ska, om inte strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag, för brott mot lagen om säkerhet och utsläppskrav för fritidsbåtar dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av 41–47 § och som har förenats med vite, kan lämnas obestraftad för samma gärning.

57 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den x 20XX.

Genom denna lag upphävs lagen om säkerhet och utsläppskrav i fråga om vissa fritidsbåtar (621/2005) och statsrådets förordning om säkerhet och buller i fråga om fritidsbåtar och vattenskotrar samt om buller och avgasutsläpp från motorer som installeras i fritidsbåtar och på vattenskotrar (748/2005).

58 §

Övergångsbestämmelse

Trots vad som föreskrivs i denna lag godkänns dock för utsläppande på marknaden och ibruktagande

1) till och med den 18 januari 2017 fritidsbåtar, delvis färdigställda fritidsbåtar och utrustning som uppfyller kraven enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och

2) till och med den 18 januari 2020 bensindrivna utombordsmotorer med en maximal effekt på 15 kW, som uppfyller de i del B punkt 2.1 i bilaga I till direktivet om fritidsbåtar föreskrivna kraven när det gäller avgasutsläpp och som är tillverkade av sådana små och medelstora företag som uppfyller kraven enligt kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.

Helsingfors den 5 november 2015

Statsminister

Juha Sipilä

Kommunikationsminister Anne Berner